ACADEMIA ROMÂNĂ
MEMORIILE SECȚIUNII ȘTIINȚIFICE
SERIA III TOMUL IV MEM. 2

P. PONI

FAPTE PENTRU A SERVI LA DESCRIEREA MINERALOGICĂ A ROMÂNIEI

CONTINUATE DE

D. M. CĂDERE
CONFERENȚIAR LA UNIVERSITATEA DIN IAȘI

PARTEA II:
OXIZI, SPINELI, CARBONAȚI

CVLTVRA NAȚIONALĂ
BUCUREȘTI
1926

www.digibuc.ro

P. PONI

FAPTE PENTRU A SERVI LA DESCRIEREA MINERALOGICĂ A ROMÂNIEI

CONTINUATE DE
D. M. CĂDERE
CONFERENȚIAR LA UNIVERSITATEA DIN IAȘI

PARTEA II: OXIZI, SPINELI, CARBONAȚI

Ședința dela 2 Iunie 1926.

PREFAȚA

După apariția primei fascicole din lucrarea de față s'a pus în aplicare noua împărțire administrativă a Țării, cu schimbări în întinderea județelor și cu multe schimbări de nume a localităților și chiar a județelor. De aceste prefaceri s'a ținut seamă în lucrarea de față.

15 Maiu, 1926. AUTORUL

www.digibuc.ro

PRESCURTĂRI

DE NUME DE AUTORI ȘI DE OPERE CITATE

A. I. G. — Anuarul Institutului Geologic al României. București (până la 1924).

A. M. — Analele Minelor din România. București.

Ar. — Revista Arhiva. Iași.

A. S. I. — Annales Scientifiques de l'Université de Jassy. Iași (până la 1926).

At. — *S. Atanasiu.* Cercetări geologice în bazinul Moldovei din Bucovina. *Idem.* Masivul Călimanilor. *Idem.* Basinul Văii Cașinului.

Bk. — *Fr. Becke.* Mineralogisches Lexicon für das Kaiserthum Oesterreich. Vol. III, Wien, 1893.

Bl. S. S. — Buletinul Soc. de Științe din București.

C. M. — *C. Motaș.* Über die Tuffitzone. Dresden.

C. M. I. — Colecția laboratorului de Mineralogie al Universității din Iași.

D. C. — *D. M. Cădere.* Rocile eruptive dela Camena. București.

D. R. — *D. Roman.* Masivul cristalin dela Greci. București 1915.

D. S. I. G. — Dări de seamă ale ședințelor Institutului Geologic al României. București.

F. Kz. — *Földtani Közlöny.* Budapest (până la 1921).

G. M. — *G. Murgoci.* Über die Einslusche v. Grenat-Vesuvianfels. București 1906.

Ik. — *Bela v. Inkey.* Nagyág und seine Erzlagerstätten. Budapest, 1885.

I. R. — Jahrbuch der k. k. Geologisches Reichsanstalt. Wien (până la 1918).

M. F. — Muzeumi Füzetek. Cluj (până la 1914).

M. G. M. — Revista Muzeului Geologic-Mineralogic al Universității din Cluj. Cluj, 1924.

www.digibuc.ro

Mx. R. — *Max Reinhard*. Șisturile cristaline din M-ții Făgărașului. București.

N. M. — Naturhistorisches Hofmuseum din Viena.

P. P. — *P. Poni*. Fapte pentru a servì la Descrierea Mineralogică a României. București, 1900.

R. — Festschrift zum siebzigsten Geburtstage von H. Rosenbusch. Stuttgart, 1906.

R. P. — *R. Pascu*. Geologische Studien über Erzlagerstätten im Bezirk Tulcea. Wien u. Leipzig 1908.

S. M. R. — Statistica Minieră a României. București (1920—1923).

St. C. — *St. Cantuniari*. Masivul Eruptiv M-t. Carol—Piatra Roșie. București 1913.

T. L. M. — *Tschermak-Becke*. Lehrbuch der Mineralogie. Wien 1921.

T. M. — Revista «Tschermack's Mineralogische u. Petrographische Mitteilungen». Wien (până la 1921).

T. N. — *T. Neculau*. Diabaz-phorphyrit-und variolit von Ortakioi. Wien, 1899.

V. B. — *V. C. Butureanu*. Masivul cristalin dela Broșteni. București, 1916.

Z. — *Victor Ritter von Zepharovich*. Mineralogisches Lexicon für das Kaiserthum Oesterreich, vol. I și II. Wien.

www.digibuc.ro

OXIZI, SPINELI ŞI CARBONAŢI

III. OXIZI

TELURIT, $Te\ O_2$

Tellurite: fr. Tellurie ochre: engl. Tellurige Sauere: germ.

Sistemul cristalin: ortorombic.

Alba. Se găsește în muntele *Fața Băii*, la *Zlatna*, prezentând fețe de (111) cu (010) și (11.1.0). Se găsesc tăbliță subțiri și druse de coloare galben de miere *(Z.* I. 443 și *Bk.* III, 246).

ARSENIT $As_2\ O_3$

Arsenite: fr. — Arsenolite: engl. — Arsenige Säuere: germ.

Sistemul cristalin: cubic.

Alba. Se găsește la *Zlatna* într'o argilă feruginoasă, asociat cu arsenic și cu minerale de cobalt și de nichel *(Z.* I, 35).

Huniedoara. La *Secărâmb*, alb-gălbui, asociat cu minerale de arsenic *(Z.* I. 35).

Satul-Mare. Se află la *Cavnic*, cristalin-cornos și pământos, asociat cu minerale de arsen, pyrargyrită, blendă, baritină și calcit *(Z.* I, 35 și II. 37).

VALENTINIT $Sb_2\ O_3$

Valentinite: fr. — Valentinite: engl. — Antimonblüthe: germ.

Sistemul cristalin: ortorombic.

Huniedoara. Se găsește în filoanele metalifere dela *Secărâmb (Ik.* 160). Se mai găsește la *Certeju* și la *Toplița (Z.* I, 463).

Satul-Mare. Se află la *Baia-Mare* în tăbliță microscopice *(Bk.* III. 258). Se mai găsește la *Baia-Sprie* cenușiu-gălbui în cristali ce prezinta (001), (110), (010) *(Z.* II. 335).

CERVANTIT $Sb\ O_2$

Antimonocker: engl.

Huniedoara. Se găsește la *Certeju*, *Măcești*, *Toplița* și *Secărâmb (Z.* II. 90).

www.digibuc.ro

BISMIT $Bi_2 O_3$

Bihor. Sub formă de cruste pe mineralele de Cu și Bi la *Băița (Z.* II, 58).
Caraș. Pe cristalii de bismutină la *Oravița (Z.* II, 58).

CVARȚ Si O_2

a) *Cristal de stâncă*

Cristal de roche: fr. — Quartz: engl. și germ.
Sistemul cristalin: romboedric.
V. *P. P.* pg. 57.

Câmpulung. Se găsesc sub formă de diamante de Maramureș, foarte frumoși cristali, în grezia dela izvoarele pârâului *Cibău (Z.* I, 365). *John* l-a studiat în cuarțkeratofirul dela *Pojorâta (I. R.* XLIX, 560). *S. Atanasiu* a studiat cvarțul din andezitele dela *Delugan*, *Călimănel*, *Buccinș*, *Călimani-Ciribuc*, *Păr. Haitei*, *Sucaciu*, *Pietrele Roșii (At.* 24). *T. Neculau* îl semnalează în șisturile cristaline și mineralele de manganez de pe păr. *Rusului (A. S. I.)*. *V. C. Bușureanu* citează cvarțul în gneissul, micașisturile și cvarțitele dela *Rarău (V. B.* 37—40). Deasemenea se găsește în micașisturile dela *Păltiniș (I. R.* XLIX. 432).

Fălticeni. *Mrazec* și *Popescu-Voitești* îl semnalează în grezia dela *Stănișoara (A. I. G.* IV, 536).

Neamț. In greziile de pe valea *Largului*. In gneissul și în micașistul de pe păr. *Leșul* și *Argintăriei (V. B.* 37 și 39). In crăpăturile greziei dela *Ciahlău (A. I. G.* V. 436).

Bacău. In tuful andezitic dela pârâul *Giurgea (Parincea) (D. S. I. G.* VIII, 113). Se mai găsesc cristali în crăpăturile grezului de Siriu *(A. I. G.* V, 536).

Ismail. *Murgoci* îl semnalează în șisturile sericitoase dela *Cartal (A. I. G.* V., 385).

Tulcea. Se găsește cvarț bine cristalizat în pungi pneumatolitice și în filonașe în granitul dela *Iacobdeal* și *Piatra-Roșie (St. C.)*. Autorul posedă un cristal de cvarț roz, lung de 4 cm. și gros de 1 cm., provenit din carierele de grez calcar dela S de *Babadag*. Se găsește în șisturile dela *Amzalar (Ar.* XIX, 86). Deasemenea în micașisturile dela dealul *Aganim (D. S. I. G.* IV, 128); cum și în porfirul granofiric caolinizat dela *Cheia (D. S. I. G.* III, 130).

www.digibuc.ro

D. Roman îl semnalează în granitul amfibolic, granodioritul, tonalitul, gabbroul, diorit-aplitul și microgranitul dela *Greci (D. R.* 42, 82 și 86). Se mai găsește în granitele, aplitele, micropegmatitele, porfirele și în filoanele eruptive dela muntele *Carol I, Iglicioara, Piatra-Roșie, Bujoare (St. C.* 61 și 133). Se găsesc cristali de cvarț în crăpăturile grezului cretacic dela *Sacarbaïr* și *Calebaïr*; în loessul dobrogean; în carboniferul dela *Blassova (St. C.* 8, 10 și 14). Apoi în formațiunile dela *Carapelit (R. P.* 225). Colecția laboratorului de mineralogie și petrografie din Iași posedă diamante de Maramureș dela *Caugagia (C. M. I.*). In pălăria de fer dela *Altân-Tepe (R. P.* 231). *D. M. Cădere* semnalează cvarțul în granitul dela *Măcin (A. I. G.* IV, 129). Se găsește în șisturile verzi, deasemenea în gneissurile micacee din *Sărăria-Măcin*; apoi în greziile dela *Bogza*, în porfirele dela *Isaccea (A. I. G.* IV, 334, 354, 392 și 404). Se mai găsește în granitele și porfirele dela *Bocologea (D. S. I. G.* VIII, 204). *Redlich* descrie un cristal de stâncă din grezul dela *Trestenic*, prezentând forme de $(10\bar{1}1)$, $(01\bar{1}1)$ și $(10\bar{1}0)$ *(T. M.* XVIII, 518). Se găsește în grezul cretacic din dealul *Enicerilor* și în porfirele cvarțifere dela *Camena* (*D. C.* 19, 23, 42, 72). In grezul cretacic dela *Câșla (D. S. I. G.* VII, 285).

Constanța. In conglomeratele și grezul verde dela *Cicracci (D. S. I. G.* VII, 181).

Buzău. In grezul dela *Siriu (A. I. G.* V, 536).

Prahova. In calcarele și greziile bartoniene dela *Vârful cu Teiu* (Șotrile) *(Bl. S. S.* XVI. 18—20).

Muscel. Se găsește în granitul și gneissurile dela *Albești-Voinești (D. S. I. G.* VII, 299). In micașistul grupului I-iu de șisturi cristaline *(Bl. S. S.* VIII, 3).

Argeș. In rocile argiloase, cvarțoase, dolomitico-calcare, micașisturile și în rocile eruptive din munții Făgărașului *(Mx. R.)*.

Vâlcea și *Gorj.* In micașisturile grupului I-iu de șisturi cristaline *(Bl. S. S.* VIII, 3.).

Mehedinți. Se găsește cvarțul în micașisturile grupului I-iu cristalin *(Bl. S. S.* VIII, 3). *Murgoci* îl semnalează în cristalinul dela *Liniștea (D. S. I. G.* VII, 149). Se mai găsește în granitul și în aplitul dela *Racovăț (D. S. I. G.* XI, 151).

Someș. Se găsesc cristali de cvarț la *Răzoare (F. Kz.* XXV, 156), *(Chirău)*, *Băița (F. Kz.* XXVI, 316). Deasemenea la *Târgul-Lăpuș (Bk.* III, 211).

www.digibuc.ro

Năsăud. Se mai găsesc frumoși cristali la *Rodna* și *Sângeorgiu* (*Z.* I, 370).

Cluj. *Sadeczki* îl semnalează în tufurile dela *Cojocna*, *Lupeni* și *Kömel* (*M. F.* II, 302—326); apoi în dacitul dela *Poeni*; iar *Koch* îl citează în dealul *Boja* dela *Mera*, precum și în tufurile augito-andezitice dela *Căpușul-Mic* (*F. Kz.* XXII, 215—329). Se găsesc mici cristali în calcarele cvarțoase în oligocenul inferior dela *Cluj* (*Bk.* IV, 211). Se mai găsește la *Șebișul-Mare* și *Cornu-Muntelui* (*F. Kz.* XXXIV, 151 și 174); deasemenea la *Someșul-Rece* și *Irișoara* (*F. Kz.* XXXVII, 389 și 395).

Turda. Se găsește în oligoclas-albit-porfititul dela *Măghieruș*, *Pietroasa* și *Rimetea*; cum și în albit-oligoclas-aplitul dela *Coasta Băii* și *Babarov* (*M. F.* I. 213 și 236). Se mai găsesc frumoși cristali, în druse la *Baia de Arieș* (*Z.* I, 270).

Alba. Se găsește în tufurile amfibol-andezitice dela *Gruiec* și *Ampoița* (*M. F.* I, 180 și 189). *Er. Ballogh* a studiat cristali de cvarț în ryolitul, dacitul și cvarț-porfirul dela *Roșia-Montană*, lungi până la 1 cm. și prezentând macle cu axe neparalele după ξ și după r; este asociat cu pyrita, marcasita și mispickelul (*M. F.* II, 136 și *F. Kz.* XXII, 219 și XXXIX, 446). Se mai găsesc frumoși cristali de cvarț pe chalcopyrit la *Buciumi-Isbita* (*F. Kz.* XXII, 288). Deasemenea la *Boteș* (*F. Kz.* XXXIX, 612).

Târnava-Mică. In tufurile dacitice dela *Blaj* (*M. F.* I. 185).

Târnava-Mare. La *Copșa-Mică* (*F. Kz.* XXII, 216).

Trei-Scaune. Se găsesc în crăpăturile greziei carpatice, amestecate cu calcit, mici cristali frumoși de diamante de Maramureș; la *Ojdula* către pasul Oituzului; deasemenea la *Covasna* (*Z.* I, 370). In nisipurile andezitice dela *Târgul Secuesc* (*F. Kz.* XLVII, 131).

Brașov. Se găsește la *Holbac* (*I. R.* XLIX, 566).

Sibiu. In cvarț-porfirul dela *Săscior* (*F. Kz.* XLIV, 437).

Huniedoara. In cvarțdioritul dela *Certeju*; apoi în dolomit, asociat cu wad, la *Țebea*; la *Hondol* asociat cu realgar și baritină; apoi la *Câmpeni-Surduc* întovărășit de pyrită; deasemenea într'o mină la M-t. *Muzariu* dela *Boița*; se mai găsesc cristali de cvarț la minele dela *Ormindea*, *Stănija*; apoi în conglomeratele și tufurile dacitice dela *Almașul-Mare* (*F. Kz.* XXII, 65, 218, 219 și 328). Se mai găsește cvarț în dacitul dela *Secărâmb* (*Ik*, 132). Cristali frumoși de cvarț se găsesc în minele dela *Porcura*, *Trestia*, *Boița*, *Ghelar*; acei dela *Toplița* conțin ca incluziuni foițe de aur; pe când la *Căinel*

www.digibuc.ro

incluziunile sunt de argint filiform (*Z.* I, 370). Cristali mari se găsesc la *Crâstior* (*Bk.* III, 211). Cristali frumoși (diamante de Maramureș) se găsesc în asociație cu calcit și cu baritină la *Baia de Criș* (*F. Kz.* XXVII, 497). Se găsește în pyroxen-amphibol-andezitele și în dacitele dela *Crâstior* (*F. Kz.* XXXIII. 511). Se mai găsește în grano-dioritele dela *Valea-Băii*, *Valea- Ponorului*, *Mueri*, *Căzănești*; apoi în cvarț-porfirul dela *Valea-Curcubatului*, *Valea-Izvorul*; deasemenea în riolitul dela *Godinești* și dela *Tămășești* (*F. Kz.* XXXV, 511—535).

Satul-Mare. Se găsesc prea frumoși cristali, având câțiva cm. lungime, la *Baia-Sprie* (*Z.* II, 267), la *Cavnic* (*C. M. I.*), cum și la *Baia-Mare* (*F. Kz*, XXIV, 253).

Bihor. Cristali de cvarț se găsesc la *Băița* (*Z.* II, 268); apoi în dacitele, andezitele, cvarțporfirul și granitul dela *Budureasa*, *Sohodol*, *Pietroasa* și *Dealul-Mare* (*F. Kz.* XXVI, 245); se mai găsește în ryolitul dela *Vlădeasa* (*F. Kz.* XXXIV, 123); deasemenea în bostonitele și dacitele dela *Valea-Seacă* și *Târnișoara* (*F. Kz.* XXXVII, 80—84).

Arad. Se găsește în granitul dela *Săvârșin* (*F. Kz.* XXXVII, 280) și dela *Părnești* (*F. Kz.* XXIV, 246).

Caraș. Se găsește cvarț albăstrui într'un conglomerat pe *Valea Râchișorului* (*Mx. R*, 116). Asociat cu pyrita în mina «Patru Evangheliști» dela *Dognecea* (*F. Kz.* XLI, 616). Se mai găsesc druse de cristali de stâncă asociați cu fluorină, la *Moldova-Nouă* (*Z.* I, 369). In porfirul dela *Târnavo* (*F. Kz.* XXVIII, 308).

Severin. In gneissul cu microclin dela *Porțile de Fer* (*F. Kz.* XXVIII, 114). Se găsește în porfirele dela *Căprioara* (*F. Kz.* XXXVII. 280) și la *Jelisseva* (*F. Kz.* XXVI, 309).

Timiș-Torontal. Se găsesc mici cristali de cvarț cu blendă și cu hemimorfit (*F. Kz.* XXIV. 403) la *Moravița* (*Bk.* III. 211).

b) *Cvarț ametist*

Someș. Se găsește amestecat cu cvarț lăptos la *Târgul-Lăpuș* (*Bk.* III, 211 și *F. Kz.* XXV, 156); se mai găsește la *Răzoare* (*Z.* II, 269).

Năsăud. Se găsește ametist violet deschis la *Rodna*, în asociație cu blenda, pyrita și galena (*Bk.* III, 211).

Turda. Se găsește în angit-porfiritele și melafirele dela *Rimetea* și *Colțești*, amestecat cu cvarț roz, cvarț lăptos, jasp, calcedonie,

www.digibuc.ro

carneol, plasma, heliotrop și chiar chrisopras (*Bk.* III, 211). La *Baia de Arieș* (*Z.* I, 370).

Alba. Se găsește în druse, cu calcit și cu baritină în minele dela *Roșia Montană* (*Z.* I, 370).

Huniedoara. La *Boița* cu calcedonie (*F. Kz.* XXII, 218). Cristali mari, în druse, asociați cu sideroză, galenă și cu inclusiuni de chalcopyrită, se găsesc în minele de aur dela *Porcurea*; la *Secărâmb* drusele sunt colorate roș de piersică și sunt asociate cu sideroză; cuprind inclusiuni de baritină; la *Măceu* cristalii sunt colorați violet-albastru închis (*Z.* I, 371). Se mai găsește ametist la *Deva* și la *Trestia* (*Z.* III. 269); deasemeneal a *Gura Sadului* (*Bk.* III, 211).

Satul-Mare. Se găsește la *Baia-Mare* în druse mici amestecat cu calcedonie și cvarț obișnuit; deasemenea la *Baia-Sprie*, cum și în minele dela *Cavnic* (*Z.* I, 367) și la *Ilba.*

Caraș. Se găsește ametist asociat cu pyrită și cu oligist la *Dognecea* (*Z.* I, 370).

d) *Cvarț comun*

Câmpulung. Se găsește cvarț alb filonian în fundul păr. *Gemene*, sub munt. *Chicera*, printre micașisturi, filite și șisturi sericitoase (*At.* LXII).

Tulcea. Ca filoane și lentile în rocile verzi (*R. P.* LXIV). In cvarțul filonian dela *Orliga* (*A. I. G.* VIII, 127). In cvarțitul dela dealul *Pietros* (*A. I. G.* V, 381). In filonașele din cvarț-porfirul dela *Camena*; în filonul de cvarț dela *Camenca* și în filoanele zonei de injecții dela *Ciamurli de Sus* (*D. C.* 39. 149) cum și la *Piatra Fetei* (*A. S. I.*).

Constanța. In nămolul dela *Tekir-Ghiol* (*A. I. G.* IV, 72). Se mai găsește în jaspul dela *Sibioara* (*D. S. I. G.* VII, 183).

Maramureș. Se găsește la *Strâmtura* (*Bk.* III, 212).

Ciuc. La *Ditrău* (*Z.* I, 371).

Someș. Impreună cu pyrita la *Fizeșiul Gherlei* (*Z.* I, 371).

Cluj. Se găsește în depozitele diluviale dela *Cluj*, e galben sau roș; se mai găsește la *Herdat* și *Someșul Rece* (*Bk.* III, 212).

Turda. In albit-oligoclas-porfiritul dela *Rimetea*, ca produs de infiltrare (*M. F.* I. 215).

Alba. La *Roșia-Montană* în cantități mari în porfir. Varietatea avanturin cu mică aurie se găsește la *Zlatna* (*Z.* I, 371).

www.digibuc.ro

Huniedoara. Se găsește amestecat cu calcedonie și calcit la *Tehărău*; cu pyrită la *Fizeși*; cu calcit, pyrită, fahlerz, minerale de telur, la *Secărâmb*; cvarțul e roz la *Crișcior*; verde de fâstâci la *Cib*, *Z.* I. 371); asociat cu pyrita și chalcopyrita la dealul *Arămii*, lângă *Deva* (*F. Kz.* XXXVIII, 230).

Satul-Mare. Se găsește la *Cavnic* (*Z.* I. 369) și la *Baia-Mare* (*F. Kz.* XL, 435).

e) *Hornstein (Silex cornos)*

Năsăud. Se găsește în trecătoarea *Strâmba* din *Prundul-Bârgăului* (*Bk.* III, 212).

Odorhei. In eocenul dela *Biborțeni*, *Bâțanul Mic* și *Filia* (*D. S. I. G.* XI, 116).

Turda. La *Copăceni* (*Bk.* III, 212); amestecat cu cvarț cristalizat la *Baia de Arieș* (*Z.* I, 371).

Alba. In dealul *Orlea* dela *Roșia-Montană* și în dealul *Fața Băii* dela *Zlatna*, ca gangă la mineralele de aur (*Z.* I, 371); se mai găsește la *Poiana Aiudului* în augit-porfirit, de coloare galben-brună-roșu închis până la verde închis (*Bk.* III, 212).

Huniedoara. Se găsește la *Secărâmb*, *Deva*, *Tătărăști* (*Z.* I, 371); apoi la *Stănija*, *Valea Bradului* la *Boița* și *Tehărău* (*Bk.* III, 212).

f) *Jasp*

Câmpulung. Se găsește jasp roz și verde în mina *Piciorul Cailor* dela *Pojorâta*, la *Breaza* și la *Groapa* în *Valea Moldovei* (*Z.* I, 365).

Storojineț. Se găsește la *Zalesciuc* pe malul *Nistrului* (*Z.* I, 365).

Turda. In ganga minereurilor dela *Rimetea* (*Z.* I, 372).

Satul-Mare. Se găsește la *Baia-Sprie* (*Z.* I, 369).

g) *Calcedonie și Agat*

Tulcea. In cvarț-porfirul dela *Camena* (*D. C.* 56 și 72).

Ciuc. Se găsește la *Gheorgheni*, hornstein brun, cimentat prin calcedonie și carneol (*Bk.* III, 212).

Someș. La *Târgul-Lăpuș* (*Z.* I, 372) și la *Chirău* (*F. Kz.* XXVI, 316).

Târnava Mare. Se găsește la *Copșa-Mică* împreună cu cvarț lăptos, ametist, agat, jasp, sideroză, ca lentile în augit-andezit; la *Racoșul de Jos* se găsesc breccii de agat (*Bk.* III, 212).

www.digibuc.ro

Turda. Se găsește ca produs de inflitrare în albit-oligoclas porfiritul dela *Rimetea* și în tufurile lor dela muntele *Branișstea* și *Coasta Buii (M. F.* I, 215); apoi la *Turda* se găsește calcedonie albăstrie și brună în calcarul jurasic și în diabaz-porfiritele *(Bk.* III, 212).

Sibiu. La *Sibiu* se găsește agat *(Z.* I, 373).

Huniedoara. Se găsește agat la *Boița (F. Kz.* XXII, 218); se mai găsește la *Tehărău, Valea-Mică, Almașul de Mijloc (Z.* I, 373), deasemenea la *Porcurea (Bk.* III, 212). Calcedonia asociată cu fluorină se găsește ca gangă și în geodele dela *Trestia*, apoi la *Boița.* Calcedonie frumos colorată, în asociație cu carneol, heliotrop, agat și opal se găsește la *Tehărău (Bk.* III, 212). Se mai găsește asociat cu calcit și cu cvarț la *Almașul-Mic* și *Mare*, iar la *Gura Sadului* și *Tătărești*, colorat în albastru de safir, brun, alb lăptos; deasemenea la *Certej, Poiana, Valea Bradului, Câmpuri, Crăciunești (Z.* I. 372).

Satul-Mare. Se găsește la *Cavnic* și *Baia-Sprie* (*Z.* I, 369.)

Caraș. Laboratorul de mineralogie din Iași posedă în colecția sa *calcedonie* dela *Ocna de Fer.*

Timiș-Torontal. La *Moravița* se găsește admirabilă calcedonie gri-albie sau gălbue, asociată cu cvarț, magnetit, granat și calcit *(Z.* I, 370).

h) *Carneol*

Turda. Se găsește la *Copăcel (Z.* I. 373).

Huniedoara. Se găsesc frumoase probe de carneol colorate în roș, galben la *Aciucea, Boița, Vața de Sus, Crăciunești, Secărâmb, Almaș* și *Tehărău (Bk.* III, 212).

i) *Chrysopraz*

Tulcea. Se găsește în grezul dela dealul *Ienicerilor*, la *Ciamurli de Sus* și în cvarț-porfirul dela *Camena (D. C.* 19, 23, 39, 42 și 72); deasemenea în grezul dela *Trestenic (T. M.* XVIII, 518).

Turda. La *Rimetea (Bk.* III, 213).

Alba. In conglomeratul andezitic dela *Roșia-Montană (Bk.* III, 213).

Huniedoara. La *Dobra (Bk.* III, 213); apoi la *Ruda* (*Z.* I, 373).

j) *Plasma*

Alba. Se găsește la *Galda de Sus (Z.* I, 373).

www.digibuc.ro

k) *Heliotrop*

Turda. La Rimetea *(Z.* I, 373).

Huniedoara. Se găsește la *Tehărău*, *Vața de Sus*, *Hârțegani* și *Cib* (aici împreună cu zeolite) *(Z.* I, 373).

l) *Cremene*

Someș. Se găsește la *Tg.-Lăpuș (Z.* I, 373).

Huniedoara. La *Batiz-Poiana*, *Brad*, *Tătărești*, *Valea (Z.* I, 373).

m) *Opal comun*

Ciuc. Se găsește la *Ditrău (D. S. I. G.* XI, 116).

Târnava-Mare. Se găsește la *Hâlmeag (Z.* I. 303).

Turda. In albit-oligoclas-porfiritul dela *Rimetea (M. F.* I, 215).

Odorheiu. Se găsește la *Lueta* un opal lăptos cu inclusiuni de plante și de animale *(Z.* I. 303); deasemenea la *Herculian* și *Vârghiș (D. S. I. G.* XI, 116).

Huniedoara. La *Crăciunești*, *Tehărău*, *Almașul Mare*, *Tătărești*, *Dobra*, *Ciungani*, *Valea Bradului*, *Căzănești*; iar în muntele *Părâng* se găsește amiant-opal în o serpentină *(Z.* I, 303).

Caraș. Se găsește în galeria *Vinerea Mare* dela *Dognecea*, alb-lăptos, cu punctișoare albastre și mici dendrite *(Z.* I, 303).

Timiș-Torontal. In ganga dela contactul sienitului sau șisturilor cristaline cu calcarul, la *Moravița (Z.* II, 229).

n) *Opal hyalit și Gayserit*

Someș. Se găsește la *Reteag* în dacite *(Bk.* III, 178). Deasemenea la *Chirău (F. Kz.* XXVI, 316).

Odorheiu. Se găsește gayserit plin de resturi de plante și de gasteropode, asociat cu limonitul în depozite întinse la Nord de *Filia*; apoi în partea de sus a părâului *Egreș*, lângă *Brăduț*. Cele mai interesante se găsesc la *Herculian* într'o veche galerie de limonit prăbușită *(D. S. I. G.* XI, 115).

Cluj. Se găsește în muntele *Hoja* dela *Cluj*, în tufuri dacitice *(Bk.* III, 178).

Huniedoara. La *Valea Izvorului (F. Kz.* XXXV, 526).

o) *Hydrofan*

Tulcea. Se găsește la *Camena (D. C.* 57 și 72).

Huniedoara. Se găsește asociat cu jasp galben la *Tătărăști (Z.* I, 304).

www.digibuc.ro

p) *Jasp opal*

Huniedoara. La *Vața de Sus* și la *Almașul-Mare*, asociat cu calcedonie *(Z.* I, 304).

q) *Nontronit (cloropal)*

Timiș-Torontal. In agregate fibroase, asociat cu limonit și oligist, la *Moravița (Bk.* III, 174).

r) *Lemn opalizat*

Neamț. Se găsește la *Borsec (D. S. I. G.* XI, 116).
Ciuc. La *Remetea (Bk.* III, 178).
Odorheiu. La *Lueta*, asociat cu limonit brun, prezintă urme de frunze *(D. S. I. G.* XI, 115).
Huniedoara. Se găsește la *Almașul Mic* și la *Basarabeasa (Bk.* III, 178).
Severin. La *Cliciova (Bk.* III, 178).

s) *Menilith*

Bacău. Se găsește la *Poiana Sărată (Bk.* III, 178).
Turda. La *Sănduleşti (Bk.* III. 178).
Sibiu. La *Sebișul de Sus (Z.* I, 304).

t) *Tridymit*

Câmpulung. In andezitele dela *Hârghita-Călimani (At.* 21). In andezitul din muntele *Lucaciu*, la *Poiana Stampei (Bk.* III, 252).
Constanța. In nomolul dela *Tekir-Ghiol (D. S. I. G.* IV, 69).
Ciuc. Se găsește la *Miercurea-Ciucului* în cristali tabulari, incolori sau colorați gălbui *(Bk.* III, 252); se mai găsește în andezitele din *Hârghita (F. Kz.* XXVI, 315) precum și la *Tușnad (F. Kz.* XLV, 192
Trei-Scaune. In crăpăturile andezitului cu augit dela *Malnaș (Bk.* III. 253).
Turda. Se găsește la *Copșa-Mică* în locurile goale din cvarț-andezitul, asociat cu sideroză și opal *(Bk.* III, 253).
Huniedoara. Se găsește la *Uroiu (Bk.* III, 254) și la *Gura Sadului (F. Kz.* XXXV, 587).
Satul-Mare. La *Baia-Mare* și la *Cavnic (Z.* II, 328 și *Bk.* III, 252).

www.digibuc.ro

RUTIL (TiO_2)

Titane oxidé: fr. Rutil: engl. și germ.

Sistemul cristalin: patratic.

V. P. P. pg. 37.

Ismail. In șisturile sericitoase dela *Cartal (A. I. G.* V, 386).

Tulcea. In tonalit-gabbroul dela *Greci (D. R.* 60). Se mai găsește în o corneeană feldspatică dela *Piatra-Roșie* și din *Bujorul Bulgăresc*; precum și în cvarțitul dela *Iglița (St. C.* 135); deasemenea în calcare șistoase negre și în filite dela *Iglița* și *Ormangic (St. C.* 138). In cvarțitul dela *Orliga (A. I. G.* V, 342). In șisturile argiloase și sericitoase dela *Carcaliu (D. S. I. G.* VII, 474).

Constanța. In grezul dela *Sibioara (D. S. I. G.* VII, 182).

Argeș. Se găsește în șisturile cristaline și în calcarul dolomitic din munții *Făgărașului (Mx. R.* 16, 28, 31).

Vâlcea. In tuful dacitic dela *Govora (D. S. I. G.* VII, 147).

Cluj. In ganga andezitică, împreună cu corindon, spineli, etc. dela *Gilău (F. Kz.* XXIX, 301).

Turda. Se găsește în albit-oligoclas-porfiritul dela *Rimetea*, ca inclusiuni în biotit și amfibol *(M. F.* I, 213).

Alba. In cvarțul gneissului și micașistului dela *Pianul Român (Z.* I. 382) și (*T. L. M.* 497); cristalii de rutil sunt mari până la 2 cm. și sunt asociați cu sideroza (*F. Kz.* XL, 283).

Sibiu. Se găsește în râul *Cibin (Z.* I, 382) și în valea *Râului Mare* la *Porumbac*, în tremolit, ca prisme lungi până la 5 cm. striate în lungime *(Bk.* III, 219).

Huniedoara. Se găsește la *Uroiu (Z.* I, 382), *Căzănești* și *Valea Curcubatului (F. Kz.* XXXV, 514 și 527).

Severin. Se găsește în gabbroul de pe valea *Iuc* la *Tisovița (F. Kz.* XLVIII, 141).

Caraș. In zăcămintele manganezifere dela *Târnava (F. Kz.* XXVI, 301).

ANATAZ (TiO_2)

Anatase: fr. — Anatas: germ.

Sistemul cristalin: patratic.

Tulcea. Se găsește în gabbroul cvarțifer și în granitul pyroxenic dela *Greci (D. R.* 74).

Năsăud. La *Rodna (Z.* I, 14).

www.digibuc.ro

Someș. Se găsește la *Răzoare (F. Kz.* XXV, 156).

Alba. Ca inclusiuni în cristalii de cvarț dela *Roșia-Montană (F. Kz.* XXXIX, 447).

Huniedoara. In muntele *Uroiu* se găsesc grupe de foarte mici cristali, gălbui, asociați cu granat, augit și tridymit *(Bk.* III, 10).

Bihor. Se găsesc cristali galbeni și negri în gneissul de lângă *Ferice*, asociat cu cvarț, adular și pennin *(Bk.* III, 10).

PSEUDOBROOKIT (Fe_4 Ti_3 O_{12})

Sistemul cristalin: ortorombic.

Huniedoara. Se găsește ca produs pneumatolitic în augit-andezitul din dealul *Uroiu*; cristalii mari până la 2 mm. sunt brun-negricioși, tabulari și sunt strălucitori. Prezintă formele continuate 001, 201, 110 *(T. L. M. S.* 17; *Bk.* III, 190 și *F. Kz.* XXVII, 173).

CUPRIT (Cu_2 O)

Cuivre oxydulé: fr. — Red copper: engl. — Rothkupfererz: germ.

Sistemul cristalin: cubic, obișnuit octaedri.
V. P. P. pg. 32.

Tulcea. Se găsește în filitele și cvarțitele din dealurile *Coșlug* și *Kitukluk*, cum și în pălăria de fer și în mina dela *Altân-Tepe (R. P.* 226 și 231).

Ciuc. La *Sândominic* în micașist, asociat cu cupru, malachit și cvarț *(Z.* I, 121).

Turda. La *Colțești* asociat cu malachit *(Bk.* III, 77).

Bihor. Se găsește la *Băița* cu malachit și calcit *(Z.* I, 121).

Severin. Se găsește la *Teregova* asociat cu limonit și malachit *(Z.* I, 120).

Caraș. In colecția mineralogică dela Naturhistorisches Hofmuseum din Viena, se găsește cuprit dela *Sasca*. La *Dognecea* se găsește asociat cu malachit; la *Oravița*, pământos; la *Moldova-Nouă* se găsesc cristali mici dar strălucitori, prezentând fețe de (111) și (100), asociat cu limonit pământos *(Z.* I, 121).

MELACONIT (Cu O)

Black copper: engl. — Kupferschwärze: germ.

Ciuc. Se găsește la *Sândominic* împreună cu chalcopyrit, malachit și cvarț *(Z.* I, 231).

www.digibuc.ro

Turda. Baia de Arieș (Z. I, 231).
Huniedoara. La *Căzănești (Z.* I, 231).
Satul-Mare. Se găsește la *Ilba* cu cupru și chalcopyrită în cvarț *(Z.* I, 231).
Caraș. Se găsește la *Dognecea, Sasca*; la *Moldova-Nouă* împreună cu cupru, cuprit și azurit; iar la *Oravița* cu chalcopyrită și redruthit, după care prezintă și pseudomorfoză *(Z.* I, 231).

CASSITERIT ($Sn\ O_2$)

Cassiterite: fr. — Zinnstein: germ.
Sistemul cristalin: patratic.
Tulcea. In zona de injecții dintre *Camena* și *Ciamurli (C. M.)*.

MASSICOT (PbO)

Massicot: fr. — Bleiglätte: germ.
Someș. La *Tg. Lăpuș*, în cruste gălbii pe galenă *(Bk.* III, 39).
Huniedoara. La *Almașul Mic*, galben-verziu, asociat cu malachit, azurit, oxizi de fer și cerusit *(Bk.* III. 39).

MINIUM ($Pb_3\ O_4$)

Minium: fr. — Mennig: germ.
Huniedoara. Se găsește la *Muncelul-Mic (Bk.* III, 162).
Bihor. La *Băița* cu bismutină și galenă *(Z.* II, 205).

CORINDON ($Al_2\ O_3$)

Corindon: fr. — Corundum: engl. —Korund: germ.
Sistemul cristalin: romboedric.
Tulcea. In nămolul dela *Tekir-Ghiol (A. I. G.* IV. 72).
Ciuc. Se găsește în eleolit-syenitul dela *Ditrău*; deasemenea la *Gheorgheni (F. Kz.* XLIII, 124).
Cluj. Se găsește corindon albăstriu în ganga andezitică dela *Gilău (F. Kz.* XXIX, 299).
Alba. Mici cristali de safir se găsesc în nisipurile aurifere dela *Pianul Român (Z.* I, 227).
Huniedoara. Cristali de safir, până la 0,7 mm. se găsesc la *Petros* și *Cetate*, lângă *Deva*; cristali și mai mici de corindon, prezentând fețe $(10\bar{1}1)$ și de (0001), se observă în amfibol-andezitul dela *Secărâmb (F. Kz.* XXIX, 303, 305 și XLIII, 125).

www.digibuc.ro

Bihor. Ca inclusiuni în ortozul din cvarț-dioritul dela *Vlădeasa (F. Kz.* XXXIV, 167); apoi în ganga porfiritică asociat cu spinel, la gura apei *Târnișoara* în *Valea Sacă*, cum și la *Băița* și în dioritul dela *Boica (F. Kz.* XXXVII. 84). *Szadeczky* în studiul asupra mineralelor de *Al* arată că la *Corni* corindonul alcătuește cea mai mare parte a mineralului brun de *Al.* Se găsește în cristali, de obiceiu albăstrii, tabulari după (0001). Mai puțin se găsește în mineralele de *Al* dela *Frunte* și dela *Scărița*; din analizele făcute de către chimiștii *I. Friedmann* și *A. Neuherz*, cantitățile de $Al_2 O_3$ sunt cuprinse între 50,86% și 56,63% *(F. Kz.* XXXV, 259)

Severin. In trahitul dela *Căprioriția* se găsește și corindon *(F. Kz.* XXXVII, 298).

BAUXIT *(hydrat de Al conținând și fer)*

Beauxite: fr. — Bauxit: germ.

Bihor. Se găsește în împrejurimile văii *Iad*, la *Rimet*, la *Damiș* și în *Valea-Galbenă*, unde bauxitul reprezintă cam 50% din mineralul de *Al (F. Kz.* XLVII. 474). Explorări s'au făcut la *Valea Crișului*, *Roșia*, *Dobrești*, *Bratia*, *Calota* și *Păncica* (S. M. R. 1923, 150).

DIASPOR ($Al HO_2$)

Diaspore: fr. și engl. — Diaspor: germ.

Sistemul cristalin: ortorombic.

Bihor. Se găsește împreună cu corindonul la *Corbești*; apoi la *Vad*, *Calota*, *Iad*, *Bratia*, *Izvor* și *Fața Arsă (A. M.* III, 115). In minereurile de Al, roș-brune dela *Frunte*, galbene la *Corni* și *Scărița (F. Kz.* XXXV, 255).

GIBBSIT (HYDRARGILLIT) $Al (OH)_3$

Hydrargillite: fr. — Hydrargillit (Gibbsit): germ.

Sistemul cristalin: monoclinic.

Bihor. Se găsește în minerale de Al, roș-brune, dela *Frunte*, *Corni*, *Scăricica*; apoi la *Ponoară* și *Fața Arsă*, asociat cu diaspor, magnetit, limonit și alte minerale de Al și de Fe *(F. Kz.* XXXV, 255).

HEMATIT (OLIGIST) $Fe_2 O_3$

Oligiste: fr. — Hematite (Red Iron Ore): engl. — Haematit (Eisenglanz): germ.

www.digibuc.ro

Sistemul cristalin: romboedric.

V. P. P. pg. 32.

Câmpulung. Se găsește hematit într'un filon de cvarț pe fundul păr. *Gemene*, în munt. *Chicera (At.* LXII). Lângă *Vatra Dornei*, la poalele *Giumalăului*, cuprins într'un amfibolit, hematitul e grăunțos, tabular, sau fibros; într'un cloritșist, la W de *Cârlibaba*, mineralul are structură micacee; se găsește în clipele calcare dela *Poiana Rotundă*; apoi la *Breaza* și *Groapa* în *Valea Moldovei (Z.* I, 203). Intr'o galerie pe *Runcu* la *Iacobeni* se află un puternic zăcământ de hematit cuprins într'o pegmatită *(Z.* II, 150). La *Pojorâta*, pe *Pârâul Cailor* se găsește în șisturi triasice, asociat cu jasp roș, calcit și cvarț *(Z.* I, 203 și *Bk.* III, 126). Lamele de hematit sunt în micașisturile cvarțoase dela *Păltiniș*, *Piciorul Florenilor (I. R.* XLIX, 432).

Neamț. T. Neculau a studiat un cristal de hematit dela *Cruce*, găsind fețe de: $(10\bar{1}4)$, $(10\bar{1}1)$, $(22\bar{4}3)$, $(02\bar{2}7)$, $(40\bar{4}7)$, $(42\bar{6}5)$, $(00\bar{1}8)$, $(10\bar{1}, 16)$ *(A. S. I.* III, 251). Colecția laboratorului de Mineralogie și Petrografie al Univ. din Iași posedă hematit dela *Piatra Zimbrului* și *Piciorul lui Bitan*.

Tulcea. Se găsește în cvarțul filonian dela *Orliga (D. S. I. G.* III, 125); deasemenea în filonașele și diaclazele granitului dela *Măcin (A. I. G.*, 178); apoi în cvarțul filonian dela *Kitukluk*, lângă *Cerna* și în filonul de porfir cvarțos dela *Amzalar (A. S. I.* III, 109); se mai găsește ca inclusiuni în zircon, leucoxen, feldspat și cvarț din granitele, porfirele și corneenele verzi dela *Iacobdeal*, *Piatra Roșie*, *Dealul Manole* și *Iglicioara (St. C.* 46). Se mai găsește în greziile cretacice dela *Sacarbaïr* și *Calebaïr (St. C. 8)*; într'un filon de cvarț din carboniferul dela *Carapelit* cum și la *Altân-Tepe (R. P.* 237 și *D. S. I. G.* V, 67); deasemenea în conglomeratele cvarțitice dela *Orliga*, cum și în greziile dela *Denis-Tepe* și în insula *Șerpilor (A. I. G.* V, 394, 414 și 415). Se mai găsește în șisturile sericitoase dela *Carcaliu (A. I. G.* VI, 476). Se mai găsește ca inclusiuni microscopice în ortozul și anortozul din porfirul dela *Camena* cum și în diaclazele șisturilor verzi dela *Picineaga* (*D. C.* 24, 34, 38). Se mai găsește în cvarțitele, filitele și carboniferul dela *Lossova*, *Boclogea*, *Coșlug*, *Carapelit*, *Amzalar*; apoi în pălăria de fer dela *Altân-Tepe (R. P.* 224, 231 și 237); apoi în porfirele de pe dealul *Tabacciului* și la *Dobre (D. R.* 119); în un filon de cvarț

www.digibuc.ro

dela *Cârjilari (A. I. G.* V. 364); deasemenea în filoanele de cvarț și porfir dela *Islam-Giaferca (D. R.* 205).

Constanța. In conglomeratele verzi dela *Sibioara (D. S. I. G.* VII, 182)

Someș. La *Răzoare (Bk.* III, 127).

Năsăud. Se găsește hematită argiloasă la *Rodna* în *Valea Vinului (Z.* I, 205).

Ciuc. Se găsește la *Balanbaia (Bk.* III, 127).

Cluj. Se găsește la *Gilău (Bk.* III, 127); apoi la *Valea Drăganului* ca inclusiuni în feldspatul granitului pegmatitic *(Fk. Z.* XXXIV, 151); deasemenea în andezitul dela *Cornul Muntelui*, la *Stănișoara (F. Kz.* XXXIV. 176). In mică cantitate se găsește în gneissul cu biotit dela *Someșul Rece* și ca mici foițe în clinozoizit-amfibolitul dela *Rișca-Mică (F. Kz.* XXXVIII, 390 și 402).

Trei-Scaune. In tablete mici și subțiri în augit-andezitul dela *Malnaș (Bk.* III, 126).

Târnava-Mare. Se găsește ca argila feruginoasă la *Racoșul de Jos (Z.* I. 205 și *F. Kz.* XLVII, 475).

Odorheiu. Se găsește în muntele *Cucului*, într'o argilă roș-brună, mari și frumoși cristali de hematit prezentând vreo 13 forme, printre cari: (0001), $(11\bar{2}0)$, $(10\bar{1}1)$, $(10\bar{1}2)$, $(01\bar{1}8)$, $(01\bar{1}6)$, $(01\bar{1}5)$, $(01\bar{1}2)$, $(02\bar{2}1)$, $(11\bar{2}3)$, $(22\bar{4}3)$ *(F. Kz.* XXII, 285 și XLIII. 512). Analiza a dat: Fe 69.92%, O 28.99% și Sn... 0,51%.

Se mai găsește frumos cristalizat la *Herculian* și argilos la *Lueta (Z.* I. 205); seasemenea la *Vărghiș (Bk.* III, 127).

Turda. In albit-oligoclaz-porfiritul dela *Rimetea*; cum și în albit-oligoclaz-aplitul dela muntele *Coasta Buii*, *Branițte (M. F.* I, 214 și 236). Se găsește la *Baia de Arieș (Z.* I, 205); la *Sălciua de Jos*, la *Buru* și *Jara de Jos (Bk.* III, 127) și la *Câmpeni (Z.* I, 205).

Alba. Se găsește hematit în tuful și în albit-oligoclaz-porfiritul dela *Răcătău* și *Rhoda (M. F.* I, 227).

Târnava-Mică. In tufurile amfibol-andezitice dela *Grujec* și în tufurile dacitice dela *Blaj (M. F.* I, 180 și 185).

Sibiu. Micaceu și cvarțos se găsește în muntele *Surul* dela *Sibiu* și pe muntele *Nicovanul-Mare* la *Rășinari (Z.* I, 205).

Huniedoara. Solzos și fibros, asociat cu limonitul se găsește în șisturile cristaline dela *Ghelar*, în *Valea Hațegului*, în minele dela *Certeju*; micaceu la *Zlaști*, la *Ilia*; cu aspect de japs se găsește la *Topliță* lângă *Muncelul-Mic (Z.* I, 205). Se mai găsește la *Deva* în *Valea*

www.digibuc.ro

Cenghei în crăpăturile amfibol-augit-andezitului dela *Deva*; cristalii sunt strălucitori; asociați cu calcit, cvarț, chalcopyrită și tirolită *(Bk.* III, 126). Se găsește hematit în amfibol-andezitul dela *Secărâmb* și *Pietroasa (Fk. Z.* XXIX, 306); apoi în rocile eruptive din *Valea Curcubatului (F. Kz.* XXXV, 527). Se găsește în muntele *Uroiu* lângă *Deva*, prezentând forme de (0001), (11$\bar{2}$0), (10$\bar{1}$4), (01$\bar{1}$2) și (01$\bar{1}$5) *(F. Kz.* XLII. 662); cum și la *Luncani (F. Kz.* XLVII, 476).

Bihor. Se găsește în mică cantitate la *Băița (Z.* II, 150). In ryolitele din valea superioară a *Cernei* și din *Valea lui Drăgan (F. Kz.* XXXIV, 129); deasemenea se găsește printre mineralele de Al de din susul bisericii dela *Rimeți* și la *Ponoară (F. Kz.* XXXV, 249). Explorări s'au făcut în galeriile dela *Măgura-Seacă* și dela *Saleşti (F. Kz.* XLVII, 474).

Arad. La *Moneasa*, *Zimbru* și *Soborşin (F. Kz.* XLVII. 475).

Severin. Se găsește, asociat cu limonit, la *Luncani (Z.* I. 204); la *Dubova* în serpentină; deasemenea la *Crivina*, *Petrosul* și *Nadrag F. Kz.* XLVII, 476).

Caraș. A. Pelikan a studiat hematitul dela *Dognecea*, găsind formele: (10$\bar{1}$1), (10$\bar{1}$2), (22$\bar{4}$3), (0001), (42$\bar{6}$9) cum și macle având ca planuri de maclă (10$\bar{1}$0) sau (01$\bar{1}$0) sau (11$\bar{2}$0); cristali se găsesc în zona de contact cu calcarele cristaline *(F. M.* XVI, 519; *Z.* I, 204, *F. Kz.* XXII. 127, XXVIII, 285 și XXXVIII, 659). Se mai găsește la *Călina*, în agregate solzoase și asociat cu grenat roșu la *Maidan*; asociat cu chalcopyrită, în calcit, la *Oravița (Z.* I, 205). Colecția laboratorului de Mineralogie al Universității din Iași posedă hematit dela *Ocna de Fer.*

Timiș-Torontal. La *Moravița*, în forme stelate, sau fin granulare, în zăcămintele de magnetit; se prezintă maclat și în asociație cu smithsonit, cvarț, pyrită, chalcopyrită, grenat și calcit *(T. M.* XXXIII, 529 și *Z.* I, 204).

MAGNETIT Fe_3O_4

Magnes sideritis: lat. — Fer oxydulé magnétique: fr. — Magnetic Iron Ore: engl. — Magneteisenerz: — germ.

Sistemul cristalin: cubic, deobiceiu octaedri.

V. P. P. pg. 34.

www.digibuc.ro

Câmpulung. Se găsește la *Dealul Negru*, în micașist, asociat cu siderozâ și chalcopyrită; în valea *Bistriței*, mai sus de *Cârlibaba*, până în *Maramureș*; apoi în cloritșistul de pe pârâul *Cibău*; deasemenea în micașist la *Ciocănești* și *Vatra Dornei*; se mai găsește în rocile verzi și bazaltul dela *Poiana Stampei* și în zăcământul de chalcopyrită dela *Fundul Moldovei* (*Z.* I, 259). In pyroxen amfibol-andezitul dela *Butia Sârbă*, munt. *Lucaciu;* în andezitul cu pyroxen dela *Lucaciu*, *Piatra Dornei*, *Pietrele Roșii*, *Dorna Cândreni*; deasemenea în andezitul cu olivin dela *Lucaciu* și *Pietrele Roșii*; în bazaltul dela *Dorna*, *Măgura*, *Lucaciu* (*T. M.* XXXII, 434). La W. și S. de *Iacobeni* în dealul *Runcul* se găsește în micașist chloritos un puternic zăcământ de magnetit (*Z.* I, 509); apoi în diabazele dela *Călimănel* și *Deluganu* (*V. B.* 61 și 65). In micașisturile cvarțoase de pe *Piciorul Florenilor*, *la Păltiniș*; în trachytul dela *Drăgoiasa* și în tuful trachytic dela *Dealul Glodu* (*I. R.* XLIX, 432). Se mai găsește cu minerale de manganez în muntele *Rusului* (*A. S. I.* XII, 152).

Neamț. Se găsește magnetit în șisturile cloritoase de pe pârâele *Puzdra*, *Ilie*, *Ursului* și *Arămei*; apoi în Kersantitele dela *Holdița*, *Preluci* și *Pârâul Malului*; deasemenea în ortolitul dela *Holdița*; apoi în vogezitele dela *Piciorul Cerbului* și *Valea Barnarului*; se mai găsește în dioritele de pe *Piciorul Bradului*, *Bărnărel* și *Piciorul Sec*, cum și în diabazul uralitizat de pe *Bărnărel*, *Izvorul Rău*, *Poiana Fagului*, *Pietrosul* și *Hașca*; se mai găsește în proterobazul dela *Mâdei*; în diabazul cu olivin de pe *Puzdra*, *Pârâul Rău* și *Părâul Steghioara*; apoi în picritele dela *Puzdra*, *Mesteceni* și *Coasta Bursunelor*; apoi în camptonitele dela munții *Găina*, *Părâul Budacu*, *Steghioara*, *Borca*, *Mădei*, *Bradul*, *Părâul Cerbului*, munții *Grințieșul-Broșteni*, *Hărăoaia*, *Holdița*, *Părâul Aliorului*, *Valea Bărnărelului*, *Pârâul Izvorul Rău* și *Zgureni*; deasemenea în monchiquitele dela *Dealul Fierului*, *Părâul Aliorului*; cum și în melafirile de pe *Părâul Sec*, *Holdița*, *Părâul cu Mesteceni*, *Vârful Preotesei* și *Pârâul Crucea* (*V. B.* 20—106). Se mai găsește în camptonitele de pe *Borca* (*A. S. I.* II, 280). La *Bilbor* (*T. M.* XXXII, 434).

Bacău. Se găsește în tufurile andezitice dela *Cleja*, apoi în dealul *Giurgea* și *Balanul* de lângă *Parincea* în sarmatic (*D. S. I. G.* II, 109 și 113).

Tulcea. In cvarțul filonian dela *Orliga* (*D. S. I. G.* III, 121); apoi în granitul amfibolic, tonalitul, gabbroul, granitul micaceu, microgranitul;

www.digibuc.ro

granodioritul, diorit-aplitele și microgranulitele dela *Greci* (*D. R.*, 47 și 93). In diabaz-porfiritul dela *Ortakioi* (*T. N.* 7). Se mai găsește în granitele, aplitele, pegmatitele, porfirele sienitice și granofirice dela munții *Carol*, *Iglicioara*, *Piatra Roșie* și în carboniferul dela *Blassova* (*St. C.* 45); deasemenea în pălăria de fer dela *Altân-Tepe* (*R. P.*, 231); în șisturile verzi, în micașisturile și gneissul dela *Sărărie* lângă *Măcin* (*A. I. G.* V, 335 și 353); apoi în gneissul dela *Carcaliu* (*D. S. I. G.* VII. 479). Se mai găsește în șisturile dela *Piceneaga* și cvarț-porfirele dela *Camena* (*D. C.* 28, 38 și 72); apoi în filoanele diabazice dela *Măcin* (*A. I. G.* IV, 170).

Constanța. In grezul conglomeratic și jaspul verde dela *Sibioara* (*D. S. I. G.* VII, 183).

Muscel. In amfibolitele de pe *Valea Târgului* (*D. S. I. G.* VII, 300).

Mehedinți. Se găsește în aplitul dela *Racovăț* (*D. S. I. G.* XI, 156).

Maramureș. La *Rusava* (*Z.* I. 509); cum și în wehrlitul dela *Sarasău* (*F. Kz.* XL, 521).

Năsăud. Se găsește la *Rodna* (*Z.* I, 260); apoi în pyroxen-amfibol-andezitul dela *Petrișel* (*T. M.* XXXII, 435).

Someș. La *Băiuț* (*Z.* I, 260); deasemenea la *Răzoare*, asociat cu pyrolusit, cvarț, grenat, staurolit, anataz, adular, turmalin, chlorit ș. a. (*F. Kz.* XXV, 156).

Cluj. In tufurile pyroxen-andezitice de lângă *Cojocna* cum și în dacitul dela *Poeni* (*M. F. I.* 312 și *F. Kz.* XXII, 329). Se mai găsește în ganga andezitică a mineralelor de aluminiu dela *Gilău* (*F. Kz.* XXIX, 300); deasemenea în granitul de lângă *Șebișul-Mare* și în andezitul dela *Cornul Muntelui* (*F. Kz.* XXXIV, 151 și 175); în șisturile cristaline dela *Someșul Rece* și valea *Râșca-Mică* (*F. Kz.* XXXVIII, 390 și 402).

Ciuc. In muntele *Hărghita* (*Z. I.* 260); deasemenea în syenitul eleolitic dela *Ditrău*, asociat cu albit, oligoclaz, ortoz, microperthit, eleolit, cancrinit, amfibol, biotit, sodalit, titanit (*F. Kz.* XXXIX. 522 și XLIII, 125). Deasemenea în vytrofirul dela *Tușnad* (*T. M. XXI* 44 și *F. Kz.* XLV, 192).

Turda. In albit-oligoclaz-porfiritul și în melafirul dela *Rimetea* (*M. F.* I, 211 și *F. Kz.* XLVI. 156); deasemenea în albit-oligoclaz-aplitele din *Coasta Buiei* și *Braniște* (*M. F.* I. 236). In labradorit-porfiritul dela *Rimetea* (*F. Kz.* XXII, 324).

www.digibuc.ro

Alba. La *Câmpeni (Z.* I, 260). Ca nisip fin în nisipurile aurifere dela *Pianul Român (Z.* I, 260); apoi în melafirul dela *Răchiș (F, Kz.* XLVI. 160); în ryolitele dela *Roșia-Montană (F. Kz.* XXXIX. 160). In tuful albit-oligoclaz-porfiritic dela *Răchitiș* și dela *Ampoiul Mic (M. F.* I, 227 și 188).

Târnava-Mică. In tufurile dacitice dela *Grujec* și *Blaj (M. F.* I, 180 și 185).

Odorheiu. Se găsește în tuful andezitic dela *Lueta (F. Kz.* XXIX, 102).

Trei-Scaune. La *Eresteghin (F. Kz.* XLI, 348).

Făgăraș. Se găsește în sanidinitul dela *Holbac (I. R.* XLIX, 566).

Sibiu. In cvarț-porfiritul dela *Săscior (F. Kz.* XLIV, 459) și din *Ocna Sibiului (M. F.* I, 188): deasemenea în ryolitele de pe valea *Sebișului (M. F.* III, 117).

Huniedoara. Se găsește în cvarț-dioritul dela *Certej (F. Kz.* XXII, 328), în tufurile andezitice dela *Almașul-Mare (F. Kz.* XLV, 66); apoi în andezit-amfibolul și biotit-andezitul dela *Secărâmb (Ik.* 130); deasemenea în diorit, asociat cu chalcopyrită la *Căzănești*, în serpentină la pasul *Vulcan*; asociat cu calcit la *Vața de Sus*; în micașist la *Seliște*, în șist cloritos la *Toplița (Z.* I. 260; II, 194). Se mai găsește la *Almăjel*, *Cerbia*, *Dealul Fetelor*, *Volea cea Mare (F. Kz.* XXXV, 505—523). In cariera *Pietrosul*, lângă *Deva*, împreună cu safir și alte minerale; deasemenea în amfibol-andezitul dela *Secărâmb (F. Kz*, XXIX, 305). Se mai găsește în rocile eruptive dela *Valea Curcubatului*, *Gruiul Sterp*, *Măgura*, pârâul *Gruiul Fusului*, *Brădățel*, *Dumbrava*, *Tămășești*, *Vața de Jos*, *Basarabeasa*, *Godinești (F. Kz.* XXXV, 522—535); deasemenea în diabazul, gabbroul, cvarț-porfirul dela *Almaș-Seliște*; apoi în diabaz-porfiritul dela *Măgura Godineștilor*; în granititul dela *Micănești (F. Kz.* XXXVIII, 424—428). In augit-melafirul cu biotit dela *Cib (F. Kz.* XLVI, 167).

Bihor. Se găsește la *Băița*, în *Valea-Seacă*, amestecat cu calcit, pyrită; parțial e transformat în limonit; cum și lângă *Brusturi* la piciorul muntelui *Dobrinul (Z.* I, 260 și II, 1924). Se mai găsește magnetit în enclavele de grez din ryolitele de pe vârful muntelui *Vlădeasa*, cum și în ryolitul de pe *Valea lui Drăgan (F. Kz.* XXXIV, 123 și 141). In diorit-porfiritul de pe *Valea-Seacă*; în dacitul dela *Budureasa* și *Custuri (F. Kz.* XXXVII, 80—84). Deasemenea în valea *Captalan*, gura *Părâului Lupului*; apoi lângă *Corna* și în

www.digibuc.ro

valea *Giuncului*, asociat cu minerale de aluminiu, göthit, pyrită ş. a. *(F. Kz.* XXXV, 253—254). Un zăcământ exploatabil de magnetit există la *Chişcău (F. Kz.* XLVII, 474).

Arad. Se găseşte în granititul dela *Milova*, cum şi în minette-kersantitul dela *Cioaca lui Adam (F. Kz.* XLVI, 171).

Severin. La *Poiana Mărului*, *Iablaniţa* şi *Armeniş* se exploatează minerale de fer formate mai ales din magnetit *(F. Kz.* XLVII, 476). La *Ruschiţa* se găseşte în masse mari, fin granular *(Z.* I, 260). Se mai găseşte în rocile eruptive dela *Bulţa*, şi anume: ca inclusiuni în amfibolul din amfibol-granititul şi augit-dioritul dintre *Valea Mare* şi *Căprioara*; în biotit-pyroxen-dioritul dintre *Dâmbul Cornului* şi *Hotarele*; apoi în diabazul din valea *Căprioriţa*; deasemeni în uralit-diabazul şi în amfibol-andezitul dela *Costeiu*; în amfibol-biotit-andezitul dela *Dealul Corbului (F. Kz.* XXXVII, 277—297). La *Nădrag (F. Kz.* XXXV, 204).

Caraş. In melafirul dela *Jeliseva (F. Kz.* XXVI, 309); deasemenea în nefelin-bazaltul dela *Moldova-Nouă (F. Kz.* XLIII, 496). Colecţia dela Naturhistorisches Hofmuseum din Viena posedă magnetit dela *Dognecea*, unde se găseşte asociat cu grenat, pyrită şi chalcopyrită *(Z.* I, 260 şi *F. Kz.* XXII, 127); constitue cea mai mare parte a mineraiului de fier, ce se exploatează la *Ocna de Fier* (S. M. R.). Un zăcământ important de magnetit se găseşte la *Lupac* în muntele *Titva Ţapului*; apoi la *Oraviţa*, *Sasca* şi *Moldova-Nouă (Z.* II, 194).

Timiş-Torontal. Se găsesc frumoşi dodecaedri romboidali la *Moraviţa*, la contactul dintre calcarul cristalin şi sienit sau micaşist *(T. L, M.* 260).

a) LIMONIT ($Fe_4\ O_3\ (OH)_6$)

Limonite, Fer oxydé hydraté: fr. — Brown Ochre, Yellow Ochre: engl. — Brauneisenerz: germ.

Sistemul cristalin: patratic.

V. *P. P.*, pg. 37.

Câmpulung. Se găseşte la un loc cu sideroza la *Cârlibaba*; apoi în muntele *Arşiţa* la *Iacobeni*, în valea *Puciosul* şi la *Gura Negrei* în *Vatra-Dornei*, în micaşist şi în şisturi cvarţoase, asociat cu minerale de mangan *(Z.* I, 245); se mai găseşte împreună cu zăcământul de

www.digibuc.ro

siderozā și pyrită la *Fundul Moldovei*, la atingerea calcarului cvarțos cu micașistul (*Z.* II, 183 și *Bk.* III, 150). Se explorează la *Câmpulungul Moldovei* (S. M. R. 1923, 146). In munții *Rusului* (*A. S. I.* XII, 154).

Neamț. In *Dealul Ferului* (R. A. I. G. 1912, pg. XLVIII).

Tulcea. Se găsește într'un filon de porfir cvarțos la *Amzalar* (*A. S. I.* III); deasemenea ca produs secundar în granitele dela *Iacobdeal*, în calcarele șistoase și filitele dela *Iglița* și *Ormangic* (*St. C.* 70 și 138); apoi în pălăria de fier dela *Altân-Tepe* (*R. P.* 231 și *D. S. I. G.* V, 67). In carboniferul și ca produs secundar în cvarț-porfirul dela *Camena* (*D. C.* 38). In șisturile argiloase, sericitoase și calcare dela *Caracliu* (*D. S. I. G.* VII, 475).

Constanța. In nămolul dela *Tekir-Ghiol* (*A. I. G.* IV, 72); apoi în grezul cretacic dela *Câșla* pe valea *Oltina* (*D. S. I. G.* VII, 285).

Buzău. Se găsesc cuiburi în marne grezoase tortoniene dela *Crivineni* (*D. S. I. G.* VII, 185).

Vâlcea. In tuful dacitic dela *Govora* (*D. S. I. G.* VII).

Maramureș. Formează roca mumă a baritinei dela *Poiana Iepei* (*F. Kz.* XXXIX, 497).

Năsăud. Se găsește la *Rodna*, în *Valea Glodului* (*Bk.* III, 150).

Someș. La *Tg.-Lăpuș* este un zăcământ puternic de limonit; se mai găsește la *Fizeșul Gherlei* (*Z.* I, 249).

Ciuc. Zăcămintele de limonit sunt în mare parte în legătură cu depozitele de gayserită, cum sunt la N. de *Filia* și pe valea *Ciuc-Madaraș* (*D. S. I. G.* XI, 114). In muntele *Puturos* (*Z.* I, 249).

Cluj. Se găsește pe valea *Someșul Cald*, la *Gilău*, în muntele *Dumbrava*, galeria *Pârâul Ferului*, amestecat cu hematit (*Bk.* III, 150).

Turda. Ca produs secundar în albit-oligoclaz-porfiritul dela *Rimetea* și în albit-oligoclaz-aplitele dela *Coasta Buii* și *Branițte* (*M. F.* I, 214 și 236); în tuful augit-porfiritic dela *Buru*, în cuiburile cu hematit și pyrolusit (*Bk.* III, 150); apoi la *Baia de Arieș* (*Z.* I, 249). Incercări de exploatare s'au făcut la *Cioara de Sus* și *Sălciua de Sus* (*S. M. R.* 1923, 144).

Târnava-Mică. In tufurile de amfibol-andezit dela *Grujec* (*M. F.* I, 180).

Trei-Scaune. In tufurile aquitaniene dela *Tamașfalău* (*Bk.* III, 151).

Târnava-Mare. La *Șona* (*Z.* I, 249).

Odorheiu. Se găsește în apropiere mici zăcăminte în tufurile pontice dela *Brăduț*, *Biborțeni*, *Herculian* și *Szaldobos* (*Bk.* III, 151).

www.digibuc.ro

La *Vârghiș* și *Lueta* ca produs al izvoarelor minerale carbonatate feruginoase (*D. S. I. G.* XI, 117).

Alba. Ca druse și cruste, prezentând pseudomorfoze după cvarț, în ryolitul dela *Roșia-Montană* (*Z.* II, 185). Sub formă de pisolite la *Pianul-Român* (*Bk.* III, 43); cum și la *Aiud* (*Bk.* III, 151).

Sibiu. Se găsește sub formă pizolitică între *Heltau* și *Zood*; apoi la *Sibiu* și *Neppendorf* (*Z.* I, 68 și 249).

Huniedoara. In calcarele cristaline de pe *Runcu*, *Vârfu-Pleșu* (*F. Kz*, XXII, 249); ca produs secundar în dacitele și amfibol-andezitele dela *Secărâmb* (*Ik.* 138). La *Ghelar* împreună cu munții *Bătrâna*, *Runcu* și *Telecu* se găsește un puternic zăcământ de limonit, între micașist și calcar; granular se găsește la *Vața de Sus*, *Seliște*; apoi ca ocru la *Porcurea*, ca pseudomorfoză după ametist; la *Fizeșiu* și *Topliția*. Deasemenea argilos la *Tehărău*, *Almașul-Mare* și amestecat cu cărbune în *Valea Schyl* (*Z.* I, 249). Se mai găsește la *Arănieș* și *Telincul de Jos* (*S. M. R.* 1923, 144). Se mai găsește în asociație cu calcit, cvarț, baritină și pirită la *Baia de Criș* (*F. Kz.* XXVII, 495). In mina dela *Muntele Dosului* la *Seliștea-Almaș*, împreună cu malachit și azurit (*F. Kz.* XXXVIII, 430).

Satul-Mare. Se găsesc mine bogate de limonit, amestecat cu pyrită, la *Baia-Mare* și *Baia-Sprie* (*F. Kz.*, XLVII, 474).

Bihor. Se găsește la *Băița* ca pseudomorfoză după pyrită (*Z.* I, 247). In rocile eruptive din munții *Bihorului*, cum este la *Valea-Seacă*, *Budureasa* (*F. Kz.* XXXVII, 80—84); apoi în mineralele de aluminiu dela *Fața Arsă* (*F. Kz.* XXXV, 251). In zăcămintele de mineral de fier dela *Cărpiniș* și *Măgura*, *Frunte*, *Corni* și *Scărița* (*F. Kz.* XLVII, 474). Colecția laboratorului de mineralogie al Universității din Iași, posedă limonit dela *Ferice*. In ryolitul dela *Groapa lui Petrișor* (*F. Kz.* XXXIV, 129).

Severin. In jurul *Teregovei* se găsesc numeroase mine de limonit, uneori asociat cu pirolusit; deasemenea în micașisturile dela *Ruschița*, împreună cu hematit și cu wad (*Z.* I, 241). Importante zăcăminte la *Topusco*, cu alte minerale de fier și cu polianit; apoi la *Globurel*, la N. de *Mehadia* (*Z.* II, 181). Se mai găsește la *Crivina* și *Petros* (*F. Kz.* XLVII, 476). Un alt zăcământ există în șisturile cristaline dela *Luncani* însoțit de hematit (*Z.* I, 248).

Caraș. Se găsește limonit abundent în minele dela *Liubcova* pe valea *Oravița-Mare* (*Z.* I, 241); întovărășește pyrita în galeria *Vinerea-*

www.digibuc.ro

Mare dela *Dognecea*, cum și la *Sasca* împreună cu minerale de cupru și prezentând pseudomorfoze după pyrită *(Z.* I, 248 și *F. Kz.* XLI, 616). La contactul calcarului cristalin, asociat cu grenat și cu minerale de fier la *Ocna de Fier (F. Kz.* XXII, 127). La *Târnavo* cu minerale de mangan; apoi la *Steierdorf-Anina* se găsesc puternice zăcăminte de limonit, fie pisolitic, fie argilos, fie nisipos; deasemenea pe valea *Caraș (Z.* I, 248).

Timiș-Torontal. Se găsește la *Moravița*, împreună cu hematit și magnetit *(Z.* I, 248). La *Igriș* ca ocru în argila diluvială (*Bk.* III, 151).

b) *Stilpnosiderit*

Severin. Se găsește la *Topusco*, în asociație cu limonitul *(Z.* II, 312).

GOETHIT, $Fe\,HO_2$

Goethite: fr. și engl. — Pyrrhosiderit (Göthit): germ.

Sistemul cristalin: ortorombic.

Argeș. In rocile dolomitico-calcare din șisturile cristaline ale munților Făgărașului *(Mx. Rh).*

Someș. Se găsește reniform, asociat cu ametist la *Răzoare (Z.* II, 258).

Bihor. La *Frunte*, pe valea *Captalan (F. Kz.* XXXV, 253 și 258).

Caraș. Se găsește la *Ocna de Fier*, bine cristalizat, la un loc cu hematitul. M. Löw a studiat cristali până la 1 mm. lungi, prezentând fețele: (210), (110), (120), (010); apoi (36.8.27), (413). *(F. Kz.* XLI, 813).

HAUSMANNIT, $Mn_3\,O_4$

Hausmannite: fr. — Black Manganese: engl. — Glanzbraunstein: germ.

Sistemul cristalin: patratic.

Câmpulung. Se găsește grăunțos amestecat cu psilomelan, wad și limonit în micașist la *Vatra-Dornei (Z.* I, 208).

PSILOMELAN, $Mn\,O_2$-$Mn\,O$, $Cu\,H_2\,O$ și uneori $Ba\,O$

Psilomélane: fr. — Schwarzbraunstein: germ.

In masse concreționate.

Câmpulung. Se găsește în masse mari în micașistul de pe *Arșița* și de pe *Puciosul* la *Iacobeni*; apoi la *Oița* și *Aurata*, în *Agestru*, la *Vatra* și *Șarul-Dornei*; e reniform și stalactitic; asociat cu Hausmannit, wad, limonit și dialogit *(Z.* I, 326).

www.digibuc.ro

Tulcea. In pălăria de fier dela *Altân-Tepe (R. P.* 231).
Arad. La *Şoimoş-Buceava* împreună cu manganit *(Bk.* III, 191). La *Brusturi (Z.* I, 326).
Caraş. La *Sasca* e pământos şi asociat cu ocru galben; iar la *Moldova-Nouă* cu calcit, la contactul dintre calcar şi sienit *(Z.* I, 326).

WAD *(manganit de Mn hydratat cu compoziţie variabilă).*

Ouatite: fr. — Bog Manganese: engl. — Wad: germ.
Amorf.
V. *P. P.*, pg. 50.
Câmpulung. Se găseşte pământos la *Vatra-Dornei* şi în muntele *Arşiţa* dela *Iacobeni*, împreună cu siderozâ, hausmannit şi psilomelan; apoi în masse brune, pământoase, cu limonit la *Valea-Moldovei (Z.* I, 470).
Neamţ. In *Dealul Fierului* lângă *Broşteni (R. I. G.* 1912, XLVIII).
Tulcea. Laboratorul de Mineralogie al Universităţii din Iaşi posedă în colecţia sa wad dela *Iacobdeal.*
Făgăraş. Se găseşte la *Mărgineni (Z.* I, 470).
Turda. Ca dendrite pe mineralele de fier din galeriile dela *Rimetea (Z.* I, 470).
Huniedoara. In dolomitele dela *Ţebea*, asociat cu cvarţ *(F. Kz.* XXII, 218). In zăcămintele de mineraiu de fier dela *Ghelar*; apoi la *Grădişte (Z.* I, 470).
Satul-Mare. La *Baia-Sprie (Z.* I, 470).
Caraş. Se găseşte la *Dognecea (Z.* I, 470). Colecţia dela Naturhistorisches Hofmuseum din Viena posedă wad dela *Sasca.*
Timiş-Torontal. Colecţia dela Naturhistorisches Hofmuseum din Viena posedă exemplare dela *Moraviţa.*

MANGANIT, $Mn\,HO_2$

Acerdèse: fr. — Manganite (Gray Oxyde of Manganese): engl. — Graubraunsteinerz (Manganit): germ.
Sistemul cristalin: ortorombic.
Someş. Se găseşte la *Răzoare*, împreună cu pyrolusit *(F. Kz.* XXII, 218).
Năsăud. La *Bistriţa (I. R.* XLV, 361).
Cluj. Se găseşte la *Gheorgheni (Z* I, 265).

www.digibuc.ro

Turda. La *Baia de Arieș*, asociat cu pyrolusit *(Z.* I, 265).
Sibiu. La *Sebeșel* și *Rășinari (Z.* I, 265).
Huniedoara. Se găsește împreună cu pyrolusitul cu cuiburi în limonit, la *Teliuc (Bk.* III, 158).
Severin. Exploatabil la *Ieșelnița (S. M. R.* 1923).
Caraș. Se mai găsește la *Ohabița, Dolinești* și *Reșița (I. R.* XLV, 359). Colecția laboratorului de Mineralogie a Universității din Iași posedă manganit dela *Dognecea* și *Sasca.*

POLIANIT, MnO_2

Sistemul cristalin: patratic.
Neamț. In colecția laboratorului de Mineralogie al Universității din Iași se găsește polianit dela *Dealul Fierului.*
Severin. La *Topusco* împreună cu pyrolusit *(Z.* II, 243).

PYROLUSIT, MnO_2

Pyrolusite: fr. — Braunstein: germ.
Sistemul cristalin: ortorombic.
Câmpulung. Se găsește în galeria *Arșița* la *Iacobeni*, asociat cu hausmannit, rezultând din metamorfoza rodonitului; zăcământul e cuprins în micașist cu hornblendă *(Bk.* III, 200).
Tulcea. In cvarțitul dela *Piatra-Râioasă* ca infiltrațiune *(A. I. G.* V, 341).
Someș. La *Târgul-Lăpuș* și la *Răzoare*; aici zăcământul e bogat și se găsesc cristali până la 7,5 mm, asociat cu cvarț și psilomelan *(Z.* I, 339, *Z.* II, 255 și *Bk.* III, 200).
Turda. La *Buru* împreună cu limonit, în tufurile fosforice verzi *(Bk.* III, 200).
Alba. Se găsește la *Zlatna (Bk.* III, 200).
Târnava-Mare. La *Racășul de Jos* în zăcământul de oxizi de fier, cuprins în șisturi triasice *(Bk.* III, 300).
Huniedoara. In filoanele metalifere dela *Secărâmb (Ik.* 160). Se mai găsește la *Buceș* cu hematit; la *Ghelar* sferoidal pe cvațr și pe mineralele de fier în micașist; în valea *Hațegului* asociat cu hematit *(Z.* I, 339); grăunțos împreună cu limonitul se găsește între *Glod* și *Armășel (Bk.* III, 200). Se mai găsește la *Caraci-Țebea (F. Kz.* XXXVII, 231). Un zăcământ important de minerale de fier și

www.digibuc.ro

mangan, care cuprinde și pyrolusit, există la *Valea-Mărului* lângă *Godinești (F. Kz.* XLI, 606).

Satul-Mare. La *Baia-Sprie (Z.* I, 339).

Bihor. Se găsește în *Valea Giuncului* împreună cu pyrită, chalcopyrită și magnetit *(F. Kz.* XXXV, 254).

Arad. Se găsește la *Moneasa (Z.* II, 255); deasemenea la *Șoimoș* împreună cu magnetit (*Bk.* III, 200).

Caraș. In șisturile cloritoase între mineralele de fier și calcar dela *Dognecea*; apoi la *Teregova*; iar la *Sasca* se găsesc forme ca și la *Răzoare* și prezintă pseudomorfoză după cristali de magnetit *(Bk.* III, 200).

Timiș-Torontal. La *Moravița (Bk.* III, 200).

BROȘTENIT $Mn_3 O_7$ Fe și 1,5 $H_2 O$ (după P. Poni)

Amorf.

V. *P. P.*, pg. 39.

Câmpulung. Se găsește în galeriile de pe munții *Arșița*, la *Iacobeni (A. S. I.* X, 294); apoi pe munții *Pietrele Arse (A. S. I.* XII, 151). Deasemenea în muntele *Rusului (V. B.* 116 și *A. S. I.* XII, 151).

Neamț. Se găsește pe pârâul lui *Balaban*, valea *Holdița*, *Dealul Fierului*, pârâul *Borca (V. B.* 112—117 și *A. S. I.* XII, 151). Pe *Măgura*, la *Bistricioara.*

CHROMIT, Fe O. $Cr_2 O_3$

Fer chromé: fr. — Chromic Iron: engl. — Chromeisenerz: germ.

Sistemul cristalin: cubic.

Câmpulung. Ca lentile și cuiburi în serpentină la *Fundul Moldovei (Z.* I. 114) și la *Breaza (Z.* II, 99 și *Bk.* III, 71).

Tulcea. In filoanele diabazice dela *Măcin (A. I. G.* IV, 170).

Gorj. In serpentinele dela *Mutinu*, *Găuri* și *Urde (G. M.* 19).

Târnava-Mare. Se găsește în serpentina dela *Racoșul de Jos (Bk.* III, 71).

Severin. In serpentina ce trece prin *Dubova*, *Plavisevița (A. M.* IV, 459 și *Z.* II, 99) și *Tisovița*; important zăcământ în serpentină dela *Eibenthal (Z.* II, 99). Se mai găsește la *Ogradena (S. M. R.* 1923, 148). Mineralul dela *Orșova* conține 27.2%—30.2% oxid de chrom *(F. Kz.* XXVI, 320 și *I. R.* XLV, 191).

Caraș. Se găsește în serpentină la pasul *Cazane (F. Kz.* XLVII, 477).

www.digibuc.ro

ASBOLAN (oxid de mangan + oxid de cobalt)

Huniedoara. Se găsește în filoanele metalifere dela *Secărâmb (Ik.* 160).

IV. SPINELI

a) SPINEL, $Mg\ Al_2\ O_4$

Spinelle: fr. — Spinel: engl. — Spinell: germ.
Sistemul cristalin: cubic.
Ciuc. Pe muntele *Puturos*, amestecat cu grenat *(Z.* I, 421 și *Bk.* III, 235).
Alba. In nisipul aurifer dela *Pianul-Român (Z.* I, 421 și *Bk.* III, 235).
Bihor. In asociație cu corindonul și alte minerale în rocile eruptive dela *Băița* și *Valea Seacă (F. Kz.* XXXVII, 84).

b) PLEONAST

Cluj. Ca inclusiuni în safirele dela *Gilău (F. Kz.* XXIX, 301).
Odorheiu. In bomblee vulcanice cu olivin și în lapilii de bazalt dela *Izvorul Rece* se găsesc grăuncioare de pleonast *(Bk.* III, 188).
Alba. In nisipul aurifer dela *Pianul-Român (Bk.* III, 188).
Huniedoara. Se găsesc mici grăuncioare în cariera *Petrosul*, lângă *Deva*; cum și în amfibol-andezitul dela *Secărâmb (F. Kz.* XXIX, 303 și 306).

c) PICOTIT

Cluj. Ca inclusiuni galben-brune, abondente în safirele dela *Gilău (F. Kz.* XXIX, 301).
Turda. In albit-oligoclaz-porfiritul dela *Rimetea* și în albit-oligoclaz-aplitul dela *Coasta Buii* și *Braniște (M. F.* I, 213 și 236).
Trei-Scaune. In nefelinbazaltul dela *Ereșteghin (F. Kz.* XLI, 348).
Alba. Se găsește în melafirul dela *Răchișel (F. Kz.* XLVI, 160).
Huniedoara. In cariera *Petros*, lângă *Deva (F. Kz.* XXIX, 303); apoi la *Măgura*, *Gruiul Fusului* și *Gruiul-Sterp (F. Kz.* XXXV, 529).
Bihor. In andezitul dela *Lunca (F. Kz.* XXXIV, 179).

FRANKLINIT, $(Zn\ Fe\ Mn)\ (Fe\ Mn)_2\ O_4$

Franklinite: fr. și engl. — Franklinit: germ.
Sistemul cristalin: cubic.

www.digibuc.ro

Câmpulung. Se găsesc mici grăuncioare la podul *Diaca*, între *Iacobeni* și *Cârlibaba (Z.* I, 150).

V. CARBONAȚI

SODA, $CO_3 Na_2 + 10 H_2 O$

Natron: fr. — Soda: germ.
Sistemul cristalin: monoclinic.
Turda. In calcarele dela *Turda (Bk.* III, 234).
Caraș. La *Slatina (Z.* I, 419).

SPATH DE ISLANDA

Turda. La *Baia de Arieș (Z.* I, 98).
Huniedoara. Se găsesc la *Stănija* frumoși cristali, până la 6 mm. asociați cu mispickel, fluorină, etc. *(F. Kz.* XXII, 219).

CALCIT, $Ca CO_3$

Calcite: fr. — Calcare Spat: engl. — Kalkspath: germ.
Sistemul cristalin: romboedric.
V. *P. P.*, pg. 50.
Rădăuți. Se găsesc frumoși cristali în marnele cu fucoide dela *Seletin (Z.* I, 93).
Câmpulung. Se găsesc druse de cristali în micașist la *Cârlibaba*, *Iacobeni* și *Pojorâta (Z.* I, 93); apoi ca produs secundar în diabazele de pe *Călimănel (V. B.* 63).
Neamț. Ca produs secundar în chloritșisturile de pe părâele *Puzdra*, *Ilie*, *Ursul* și *Arămii*; tot ca secundar în kersantitele dela *Piatra-Holdiței*, *Preluca* și *Părâul Malului*; ca și în vogesitul din *Piciorul-Cerbului*; deasemenea în dioritele de pe *Piciorul-Bradului* și părâul *Sec*; ori în diabazul cu olivin de pe părâul *Puzdra*; se mai găsește tot ca produs secundar în camptonitul din *Prelucile Budacului*, părâul *Mădeiu*, *Piciorul-Cerbului*, părâul *Holdița*, *Piciorul-Aliorului*, părâul *Izvorul Rău (V. B.* 39—96). In camptonitul de pe *Borca* și *Borcuța* ca produs secundar *(A. S. I.* II, 279).
Tulcea. Secundar în sienitele și porfirele sienitice dela *Iacobdeal* și în corneenele calcare din *Bujoare (St. C.* 82 și 135); apoi în șisturile

www.digibuc.ro

verzi, sau ca filonașe în calcarele dela *Igliția*, cum și în crăpăturile porfirului dela *Consul* (*A. I. G.* V, 347 și 405); deasemenea în gresia cretacică dela *Sacar-Baïr* și *Cale-Baïr*; în loessul dobrogean; se găsește în conglomeratele carbonifere nemetamorfozate dela *Blassova* (*St. C.* 10—14); precum și în devonul și carboniferul dela *Camena* (*D. C.* 140 și 144). Druse frumoase de cristali de calcit se găsesc în o mică peșteră din *Blassova*.

Constanța. In nămolul dela *Tekir-Ghiol* (*A. I. G.* IV, 72); deasemenea pe pereții diaclazelor dintre *Hârșova* și *Ghizdăvești* (*A. I. G.* III, 3).

Argeș. In amfibolitele din munții *Făgărașului* (*Mx. R*).

Vâlcea. Ca vine în calcarele negre din *Valea lui Stan* (*A. I. G.* III, 309); apoi în tuful dacitic dela *Govora* și în calcarele bituminoase dela *Bunești* (*D. S. I. G.* VII, 157 și 212).

Gorj. Se găsește în șisturile cristaline și în senpentina de pe muntele *Parângul* (*G. M.* 9 și 31).

Mehedinți. In cretacicul dela *Dâlbocița* (*D. S. I. G.* VII, 147).

Năsăud. Se găsesc frumoși romboedri gălbui pe blendă, cvarț sau siderază, la *Rodna* (*Z.* I, 98, II, 85 și *Bk.* III, 60).

Someș. La *Fizeșiul Gherlei* (*Z.* I, 98); apoi sub formă de romboedri, împreună cu pyrită la *Tg.-Lăpuș* (*Bk.* III, 60 și *F. Kz.* XXV, 151). Intr'o carieră de tuf dacitic la *Băiuț* (*F. Kz.* XXVI, 316).

Cluj. La *Ciucea*, în calcarul jurasic se găsesc cristali de calcit până la 4 cm. lung.; apoi la *Stolna* împreună cu cvarț și cu amethyst; la *Cluj* cristali gălbui în calcar eocenic; deasemenea la *Moci* și *Căianu* (*Bk.* III, 60). Ca produs secundar în gneissul cu biotit din cariera dela *Someșul Rece* (*F. Kz.* XXXVII, 390).

Ciuc. Se găsește alb-lăptos la *Gheorgheni*, valea *Domuc* în augit-porfirit (*Bk.* III, 62).

Turda. Ca produs secundar în albit-oligoclaz-porfiritul și în labrador-porfiritul dela *Rimetea*; apoi în albit-oligoclaz-aplitul dela *Braniște* și *Coasta Buii* (*M. F.* I, 214 și 236). Romboedri de calcit, gălbui, se găsesc în calcarul bituminos neogen dela *Copăceni*; deasemenea în calcarul cristalin dela *Petreștii de Jos*, cristalii ating 10 cm. lungime (*Bk.* III, 60). La *Baia de Arieș* cristalii sunt roșietici și prezintă combinații de romboedri cu scalenoedri (*Bk.* III,61).

Târnava-Mică. In tufurile andezitice, amfibolitice și dacitice din jurul *Blajului* (*M. F.* I, 179—187).

Odorheiu. Se găsește la *Corund* (*Bk.* III, 62).

www.digibuc.ro

Trei-Scaune. Se găsește și maclat în nisipurile neocomiene dela *Aita Mijlocie (F. Kz.* XXII, 216).

Alba. La *Roșia-Montană,* în cvarț-trahit, alb-lăptos la un loc cu pyrita și blenda; apoi în romboedri și scalenoedri ascuțiți în muntele *Vulcoj,* la *Zlatna (Z.* I, 98, *Z.* II, 85 și *Bk.* III, 61). Galbeni ca vinul sunt cristalii de calcit dela *Cetea* și dela *Șard (Bk.* III, 61). In peștera dela *Râmeț* se găsesc druse de calcit *(F. Kz.* XLI, 825).

Sibiu. Se găsește gălbiu-brun împreună cu desminul la *Sebeșul-Mic* și la *Sibiu (Bk.* III. 62).

Huniedoara. La *Căraci* împreună cu marcasita; la *Ruda* se găsește în andezit pe drusele de cvarț cu chalcopyrită, sau pe baritină și siderază; se găsesc romboedri combinați cu scalenoedri, în amestec cu blenda, chalcopyrita și galena la *Zdraholț,* unde cristalii de calcit ajung până la 11 mm.; apoi la *Cristior* în *Valea Arsului* pe druse de cvarț și pe baritină în amestec cu pyrită, blendă, galenă, aur; se mai găsește la *Bucureşti* în forme scalenodrice și prizmatice; deasemenea la *Stănija (F, Kz.* XXIV, 257). La *Almașul-Mare* se găsesc cristali albaștri de calcit mari până la 2 cm., prezentând pseudomorfoză după aragonit; la *Tehărău* se găsește asociat cu galena și blenda; iar la *Secărâmb* cu rhodocrositul; deasemenea la *Căinel* cu pyrită, dolomită și marcasită; frumoși scalenoedri de calcit se găsesc la *Boița* și la *Fizeș*; deasemenea la *Trestia*; iar la *Ghelar* cristalii de calcit sunt groși până la 44 mm. prezintă forme de $(01\bar{1}2)$ și $(03\bar{3}4)$ *(F. Kz.* XLI. 816); apoi se mai găsește la *Vața de Sus* și la *Deva (Z.* I, 98, *Z.* II, 86 și *Bk.* III, 60—62). Se mai găsește la *Vorța, Aluniș (Z.* II. 86) și la *Batiz (Bk.* III, 60). Calcit bine cristalizat se găsește la *Baia de Cris,* prezentând formele: $(10\bar{1}0)$, $(02\bar{2}1)$, $(01\bar{1}2)$, $(01\bar{1}1)$, $(53\bar{8}2)$, $(21\bar{3}1)$, $(52\bar{7}6)$, $(51\bar{6}7)$, $(31\bar{4}5)$, $(21\bar{3}4)$, $(5.4.\bar{9}.13)$, $(4.7.\bar{1}\,\bar{1}.18)$ și $(14\bar{5}9)$ *(F. Kz.* XXVII, 502); deasemenea la *Valea Băii (F. Kz.* XXXV, 510), cum și la *Valea Izvorul (F. Kz.* XXXV, 526); asociat cu pyrită, chalcopyrită, cvarț, hematit, malachit ș. a., se găsește la *Deva*; apoi secundar în diabazul dela *Vârful Dosului (F. Kz.* XXXVIII, 230 și 426); se mai găsește în melafirul dela *Cibu (F. Kz.* XLVI, 168). Ca produs secundar în bazaltul dela *Leșnic* (*F. Kz.* XXII, 527); deasemenea în cvarț-dioritul dela *Certeju (F. Kz.* XXII, 328). Se mai găsește la *Huniedoara (Z.* I, 98). La *Căraci-Țebea* e asociat cu minerale de aur, argint, cu blendă, cvarț, etc. *(F. Kz.* XXXVII, 321).

www.digibuc.ro

Satul-Mare. Se găsește în filoanele metalifere din dacite și augit-amfibol-andezite dela *Baia-Sprie* (*Z.* I, 95), *Cavnic* (*Z.* I, 95 și *F. Kz.* XXVI, 312) și *Baia-Mare* (*F. Kz.* XXIV, 254).

Bihor. In filoanele dela *Băița* (*Z.* I, 95); iar ca produs secundar în rocile eruptive dela *Valea-Seacă*, *Vlădeasa* și *Budureasa* (*F. Kz.* XXXVIII, 80—84).

Severin. In grezul micaceu, brun, doggerian din *Valea-Șverdinului* (*A. I. G.* IV, 112). Se găsește calcit în calcarele de pe valea *Ieșelnița* (*F. Kz.* XXIV, 252); la *Căprioara* pe Mureș, e gălbiu și prezintă formele: (1 n $\bar{m}$ 1) și (01 $\bar{m}$ 1) (*Z.* II, 84).

Caraș. La *Steierdorf* în valea *Miniș*, se găsesc druse mari de romboedri de calcit, prezentând formele: (02$\bar{2}$1), (10$\bar{1}$1) și (10$\bar{1}$0) și masele frecvente (*Z.* I, 96 și *F. Kz.* XXVIII, 115); iar la *Oravița* cristalii sunt albi-cenușii, cu formele obișnuite (01$\bar{1}$2) și (10$\bar{1}$0); apoi la *Sasca* se găsesc minunate druse de romboedri mari (*Z.* I, 97). Foarte frumoși cristali se află la *Ciclova* prezentând formele: (21$\bar{3}$1), (21$\bar{3}$4), (01$\bar{1}$2) și (02$\bar{2}$1); iar la *Moldova-Nouă* se găsesc formele: (21$\bar{3}$1), (10$\bar{1}$0), (14$\bar{1}$5), (21$\bar{3}$4), (05$\bar{1}$2) și (02$\bar{2}$1) (*Z.* I, 97 și *Z.* II, 84). La *Dognecea* cristalii sunt mari și albi-cenușii, sau bruni (*Z.* I, 97 și *Bk.* III, 60). Laboratorul de Mineralogie al Universității din Iași posedă în colecția sa cristali de calcit dela *Ocna de Fier*.

Timiș-Torontal. Se găsesc la *Moravița*, în druse și în forme prizmatice, asociați cu cvarț și pyrită și prezentând formele: (100$\bar{1}$), (01$\bar{1}$2) (*Z. I*, 97).

b) CALCIT SACHAROID (MARMORĂ)

Tulcea. Marmoră roșie la *Tulcea*; albă și cenușie la *Kervantul Turcoaei*.

Năsăud. Marmoră albă la *Rodna* (*Z.* I, 98).

Someș. Se găsește la *Borcut* și *Preluci* (*Bk.* III, 62).

Cluj. Albă cu pete și roșie la *St. Laslău*; iar la *Cluj*, pe valea *Bicazului*, e galbenă, brună cu pete și aspect mătăsos (*Bk.* III, 62).

Ciuc. Marmoră statuară se găsește la *Lăzărea* (*Bk.* III, 62 și *F. Kz.* XXXIII, 285); apoi la contactul cu sienitul dela *Ditrău* (*F. Kz.* XXXIX, 522).

Odorheiu. La *Vârghiș*, se află marmoră roș-brună închis (*Bk.* III, 62).

Turda. Roz-roșietică, în pături subțiri în șisturile micaceo-argiloase dela *Vidolm*; marmoră brecciformă la *Colțești* (*Bk.* III, 62).

www.digibuc.ro

Târnava-Mare. Se găsește marmoră galbenă și roșietică în calcarul jurasic dela *Racoșul de Jos (Bk.* III, *62*).

Făgăraș. La *Arpaș (Z.* I, 98).

Sibiu. Lângă satul *Sebeșul de Jos* se găsesc straturi groase de marmoră, parte albă, parte roșie, *(F. Kz.* XXVIII, 118).

Huniedoara. Se găsește marmoră brecciformă la *Tehărău*; apoi în valea *Bistra* la *Bucova* se găsește în șisturi cristaline un puternic zăcământ de marmoră cunoscut și exploatat din timpul Romanilor *(Bk.* III, 62). Marmoră neagră cu vine albe, la *Boița (Z* I, 98).

Bihor. Se găsește marmoră albă la *Chișcău (F. Kz.* XXXIII, 285).

Arad. Marmoră roșie la *Moneasa (F. Kz.* XXIII, 304).

Severin. Se găsește o frumoasă marmoră alb curat cu grăunțul fin, cuprinsă în micașistul dela *Ruschița (Z.* I, 98).

c) STALACTITE ȘI STALAGMITE

Rădăuți. Se găsesc într'o peșteră la *Siret (Z.* I, 94).

Severin. Intr'o peșteră la *Comarnic (F. Kz.* XLII, 346),

ARAGONIT, $Ca\,CO_3$

Aragonite: fr. și engl. — Prismatisches Kalkhaloid: germ.

Sistemul cristalin: ortorombic.

Câmpulung. Ca agregate grăunțoase în galeria de limonit dela *Collaca*, la *Tâmpa Păltiniș* și la *Groptie (Z.* I, 31). *Th. Neculau* a studiat frumoși cristali de aragonit pe deplin clari din malul *Șărișorului* la *Șarul Dornei*, prezentând fețele ($1\bar{1}0$), ($0\breve{1}0$), ($\bar{1}10$), ($3\bar{6}2$), ($1\breve{1}1$) *(R.* 370). Laboratorul de Mineralogie al Univ. din Iași posedă în colecția sa un grup de cristali de aragonit dela *Dealul Vânăt*.

Năsăud. Se găsesc la *Rodna* cristali grupați în mănunchiu cu fețele (110), (316), (106) *(Z.* I, 33 și *Bk.* III, 23).

Someș. Cristali aciculari la *Fizeșul Gherlei (Bk.* III, 23); se mai găsesc la *Tg. Lăpuș* (*F. Kz*, XXV, 156).

Turda. Se găsesc la *Baia de Arieș*, *Cheile Turzii (Bk.* III, 23); cum și la *Rimetea*, asociat cu siderază și cu limonit *(Z.* II, 34).

Cluj. La *Gilău*, în muntele *Cetății*, sub formă stalactitică *(Bk.* III, 23).

Odorheiu. La *Corund* sub formă de pisolite *(Bk.* III, 23).

www.digibuc.ro

Trei-Scaune. Se găseşte la *Covasna*, ca agregate prismatice galbene împreună cu sulf şi cu realgar *(Z.* II, 34).

Târnava-Mare. Ca lentile în golurile augit-andezitului dela *Copşa-Mică*, asociat cu chlorophacit şi calcedonie *(Bk.* III, 23).

Alba. La *Zlatna (Z.* I, 23 şi *Bk.* III, 23).

Huniedoara. Se găseşte la *Tehărău* fibros şi albăstriu împreună cu cvarţ şi malachit *(F. Kz.* XXII, 219); apoi în filoanele metalifere dela *Secărâmb (Sk.* 160); deasemenea la *Vaţa de Sus*, *Huniedoara* şi *Ghelar (Z.* I, 33). Se mai găseşte la *Boiţa*, *Tătăreşti* şi *Crăciuneşti (Z.* I, 33 şi *Bk.* III, 23); la *Almaşul-Mare* e amestecat cu calcit; la *Măgura* e alb-gălbui *(Bk.* III, 23).

Sibiu. Se găseşte la *Răşinari (Bk.* III, 23).

Bihor. La *Băiţa* sub forma unor agregate sferolitice, sau prizmatice dispuse radial *(Z.* II, 34).

Severin. La Mehadia în băile *Herculane (Z.* II, 34) şi la *Ruşchiţa (Z.* I, 33).

Caraş. Se găsesc cristali aciculari, incolori sau coloraţi roz-roşietic, la *Moldova-Nouă*; apoi la *Steierdorf* în calcarele neocomiene se găsesc druse de cristali cu feţele (110), (111), (101), (011), (221), (001) şi (100) *(Z.* I, 33 şi 491); apoi la *Dognecea* se găsesc foarte frumoase druse de cristali aciculari şi în formă de lanteţă, pe deplin clari, incolori sau roz-roşietici, prezentând feţe de (1.0.16), (010), (110), (102), (011) *(Z.* II, 34).

Timiş-Torontal. Colecţia din Naturhistorisches Hofmuseum din Viena posedă aragonit dela *Moraviţa*.

GIOBERTIT (MAGNEZIT) $Mg\ CO_3$

Giobertite: fr. — Magnesite: engl. — Magnesit (Talkspath): germ. V. *P. P.*, pg. 53.

Constanţa. In nămolul lacului *Tekir-Ghiol (A. I. G.* IV, 69).

Făgăraş. In mică cantitate la *Şinca-Nouă (Bk.* III, 154).

Severin. In serpentina din şisturile cristaline dintre *Tisoviţa* şi *Eibenthal*: cuprinde 91% $Mg\ CO_3$ şi 5,3% $Ca\ CO_3$ *(Z.* II, 190).

HYDROMAGNESIT, $H_8\ Mg_4\ C_3\ O_{14}$

Sistemul cristalin: monoclinic.

Severin. In serpentina din şisturile cristaline dintre *Tisoviţa* şi *Eibenthal (Z.* II, 157).

www.digibuc.ro

DOLOMIT, (Ca Mg) C_2 O_6

Dolomie: fr. — Bitterspath, Dolomit: germ.

Sistemul cristalin: romboedric.

Câmpulung. In druse la *Cârlibaba*, galben-brun, împreună cu galena și cerusit; cristali mici se găsesc la *Iacobeni* și la vărsarea pârâului *Cibău* în *Bistrița*, împreună cu magnetitul *(Z.* I, 133).

Se mai găsește pe muntele *Spaima Dornei* și *Piciorul Arșiței*, între *Sunători* și *Zgureni* și pe *Arinul*; cel dela *Zgureni* a dat la analiză Ca O, 36,02% și Mg O, 11.10% *(V. B.* 123 și *A. S. I.* II, 62).

Neamț. La *Cheile Bărnarului*, *Bărnărel*, *Piciorul Cerbului* (MgO, 16.70% și Ca O, 33.60%), la *Pintecari* în fundul văii *Bărnarului* (MgO, 19.96%, C_0O, 31.60%), la pârâul *Paltin* pe *Bărnărel* o dolomie albăstrie (MgO, 21.27%, CaO, 30.21%) *(V. B.* 122 și 123 și *A. S. I.* II, 62).

Argeș. In rocile dolomitico-calcare și în amfibolitele din munții *Făgărașului (Mx. R.)*.

Năsăud. Se găsesc romboedri mari și acoperiți cu cristali mici de calcit sau de mezitin, pe galenă, blendă și sideroză, la *Rodna (Z.* I, 135 și *Z.* II, 115) și *(F. Kz.* XXVIII, 286).

Turda. La *Baia de Arieș* în foițe brune-gălbii, amestecat cu rhodochrosit și alabandin *(Z. I.* 135 și II, 116).

Huniedoara. Se găsește la *Țebea* împreună cu cvarț *(F. Kz.* XXII, 218); apoi la *Boița* roș-brun peste scalenoedri de calcit; în filoanele metalifere dela *Secărâmb (Z.* I, 135 și II, 116); se mai găsește la *Fizeș*, la *Herțegani*, iar la *Ruda* e cenușiu și prezintă pseudomorfoză după baritină *(Bk.* III, 88).

Satul-Mare. Se găsește la *Cavnic* acoperit de rhodochrosit și la *Baia-Sprie (Z.* I, 135 și II, 115).

Severin. Se găsesc frumoase druse în filoanele dela *Ruschița*; ca table cu strălucire mătăsoasă la *Tisovița*, unde analiza arată o proporție normală de CO_3 Mg și CO_3 Ca *(Z.* II, 116); se mai găsește la *Orșova (I. R.* LVII, 425).

WITHERIT, Ba CO_3

Withérite: fr. — Carbonate of Barytes: engl. — Witherit: germ.

Sistemul cristalin: orotorombic.

www.digibuc.ro

Huniedoara. Se pare că se găsește la *Huniedoara* (*Z.* I, 473 și *Bk.* III, 264).

SMITHSONIT, Zn CO_3

Smithsonite: fr. — Carbonate of zinc: engl. — Zinkspath (Galmei): germ.

Sistemul cristalin: romboedric.

Năsăud. La *Rodna* (*Z.* I, 419 și *Bk.* III, 234).

Huniedoara. In filoanele metalifere dela *Secărâmb* (*Ik.* 160, *Z.* I, 419 și *Bk.* III, 234).

Satul-Mare. Intre tetraedrit și blendă se găsește simithsonit în galeriile dela *Cavnic* (*Z.* I, 419).

Bihor. La *Băița* se găsesc cruste pe malachit și pe hemimorfit, prezentând fețele $(10\bar{1}1)$, $(01\bar{1}2)$ și $(10\bar{1}0)$ (*Z.* II, 302).

Arad. La *Pilul-Mare* (*Z.* II, 302).

Caraș. In masse mari, curate, reniform, împreună cu limonit, la *Dognecea* (*Z.* I, 413); cu limonit și allophan la *Moldova-Nouă*. Colecția dela Nathurihstorisches Hofmuseum din Viena posedă smithsonit dela *Sasca*.

SASCAIT, VARIETATE DE Zn CO_3

Caraș. Colecția dela Naturhistorisches Hofmuseum din Viena posedă un exemplar dela *Sasca*.

MALACHIT, CO_3 (Cu OH)$_2$

Chrysocola, molochites: lat. — Cuivre carbonaté vert: fr. — Grun Carbonaté of Copper: engl. — Berggrün: germ.

Sistemul cristalin: monoclinic.

V. *P. P.*, pg. 56.

Câmpulung. Se găsește la *Cârlibaba*, *Pojorâta*, *Ostra* și *Gemenea* în foițe și pământos împreună cu chalcopyrita (*Z.* I, 262).

Tulcea. Se găsește la *Blasova* și secundar în porfirele dela *Iglicioara-Mare*; apoi în cvarțitele și filitele dela *Lossova*, *Boclogea*, *Coșlug*, *Kitucluk* și *Carapcea*; apoi în porfirele și cvarțitele carbonifere din *Valea Coarnelor*, *Carapelit*, *Amzalar*, *Dealul Maria*, *Câșla* cum și în pălăria de fier dela *Altân-Tepe* (*R. P.* 224—232); deasemenea în stratele de carapelit dela *Secaru* și *Megina* (*D. R.*

www.digibuc.ro

XLIII); în filitele dela *Moș Manole* și *Iglicioara* și în depozitele de verucano dela *Bogza (A. I. G.* V, 310 și 391). Laboratorul de Miralog. al Univ. din Iași posedă malachit din mina *Cerna*.

Năsăud. La *Rodna (Z.* I, 264).

Ciuc. Se găsește la *Sândominic (Z.* I, 264).

Turda. In minele de fier dela *Rimetea* și la *Baia de Arieș (Z.* I, 264).

Alba. La *Zlatna* ca produs de descompunere a chalcopyritei; în muntele *Vulcoj* împreună cu aurul și azuritul *(F. Kz.* XXXVIII, 658).

Huniedoara. Se găsește la *Tehărău* cu cvarț și aragonit *(F. Kz.* XXII, 219); reniform se găsește la *Secărâmb (Ik.* 160 și *Z.* II, 197). Se mai găsește la *Ghelar*, *Căzănești*, *Ilia* și *Ruda (Z.* I, 264); la *Căzănești* în *Valea Căprioarei* se găsește important zăcământ de malachit *(F. Kz.* XXXIV, 474); deasemenea la *Deva* împreună cu pyrită, chalcopyrită, cvarț, hematit, etc. *(Z.* I, 264 și *F. Kz.* XXXVIII, 230); apoi la *Vârful-Dosului* într'un diabaz. *(F. Kz.* XXXVIII, 426).

Bihor. Se găsește în regiunea carbonatelor dela *Băița* împreună cu azurit, chrysocola, cerusit, etc.; după *Peters* se găsesc și aici mici cristali de malachit *(Z.* I, 262 și II, 197); împreună cu mineralele de aluminiu cu pyrită, chalcopirită și limonit la *Frunte*, *Corni* și *Scărița (F. Kz.* XXXV, 255).

Arad. Se găsește la *Vărădia de Mureș (F. Kz.* XXVI, 250).

Severin. Cu limonit și chalcopyrit reniform la *Târgovia*; apoi la contactul rocilor eruptive cu cretacicul superior dela *Ruschița*, în asociație cu galena, blenda, azuritul și pyrita *(F. Kz.* XXXVII, 325)

Caras. La *Dognecea* verde închis împreună cu chalcopyrita și bornita; la *Oravița* reniform și pizolitic împreună cu azurita; la *Sasca* colorat verde deschis cu azuritul și limonitul; la *Moldova-Nouă* filiform și în druse cu limonit și oxyzi de cupru și azurit; prezintă pseudomorfoză după chalcopyrită *(Z.* I, 264). Colecția dela Naturhistorisches Hofmuseum din Viena posedă frumos malachit dela *Ocna de Fier*.

Timiș-Torontal. Impreună cu azuritul pe hematit, se găsește la *Moravița (Bk.* III, 158).

AZURIT, $2\,CO_3\,Cu.\,Cu\,(OH)_2$

Coeruleum: lat. — Azurite, cuivre azuré: fr. — Bergblau: germ.

Sistemul cristalin: monoclinic.

www.digibuc.ro

V. *P. P.*, pg. 57.

Câmpulung. Cristali frumoși se găsesc la *Pojorâta*, în șisturile argiloase dela râul *Moldova*; apoi la *Cârlibaba*, *Ostra* și *Gemenea* (*Z.* I, 47).

Tulcea. In carboniferul dela *Amzalar* și în calcarele triasice dela *Câșla*, cum și în pălăria de fier dela *Altân-Tepe* (*R. P.* 228—233).

Ciuc. La *Sândominic* (*Z.* I, 48 și *Bk.* III, 29).

Alba. La *Zlatna* din alterarea chalcopyritei (*Z.* III, 45).

Huniedoara. La *Tehărău* împreună cu malachit și limonit; apoi la *Căzăneşti* în cristali tabulari (*Z.* I, 48). Se mai găsește la *Almașul-Mic* în cristali mici, asociat cu galenă, blendă, chalcopyrită (*Bk.* III, 29). Intr'un diabaz la *Vârful Dosului* (*F. Kz.* XXXVIII, 430).

Satul-Mare. Se găsește la *Chiuzbaia*, cu chalcopyrită, fahlerz și malachit (*Bk.* III, 29).

Bihor. In cristali mici la *Băița* (*Z.* II, 45).

Severin. La contactul rocilor eruptive cu cretacicul superior din *Ruschița*, împreună cu galena, blenda, malachit, pyrită (*F. Kz.* XXXVIII, 325).

Caraș. La *Dognecea* e dispus radial, împreună cu malachit și minerale de fier; la *Oravița* cruste de cristali asociați cu malachit și chalcopyrită (*Z.* I, 48). La *Sasca* cristali mici, dar frumoși împreună cu malachit și cu limonit; iar la *Moldova-Nouă* se găsește ca ciorchini, asociat cu malachit și limonit (*Z.* I, 48 și II, 45).

AURICHALCIT. *(Buratit) Carbonat bazic de* Zn și Cu

Aurichalcum: lat. — aurichalcite: fr. și engl. — Buratit și Aurichalcit: germ.

Bihor. Se găsește buratit ca foițe la *Băița*, sau pe calcit, sau ca druse pe hemimorfit, sau amestecat cu smithsonit (*Z.* II, 73).

Caraș. La *Moldova-Nouă* buratitul este în agregate semiglobulare și aciculare, asociat cu azuritul (*Bk.* III, 52). Coll. dela Naturhistorisches Hofmuseum din Viena posedă aurichalcit dela *Oravița*, *Sasca* și *Dognecea*.

Timiș-Torontal. La *Moravița* (*F. Kz.* XXIV, 254 și *Bk.* III, 52).

www.digibuc.ro

CERUSIT, $PbCO_3$

Cérusite: fr. — Cerussite: engl. — Bleicarbonat (Bleispath): germ.
Sistemul cristalin: ortorombic.

Câmpulung. Se găsesc admirabili cristali în cvarțit, sau micașist la *Cârlibaba*; cristalii sunt gălbui sau cenușii și prezintă macle după (110) (*Z.* I, 101 și II, 89; *Bk.* III, 64).

Năsăud. Cristali prismatici cenușii frumoși la *Rodna*, hemimorfi și maclați după (010), asociați cu blendă și galenă; pseudomorfoze după pyrită (*Z.* I, 101 și *Bk.* III, 64; *F. Kz.* XXVIII, 286).

Turda. La *Baia de Arieș*, cu galena (*Z.* I, 101).

Alba. In muntele *Boteș*, la *Zlatna*, se găsesc lentile de cerusit (*Z.* I, 101).

Huniedoara. In micașistul și calcarul dela *Muncelul-Mic*, împreună cu cvarțul, se găsesc frumoși cristali prizmatici de cerusit, cu fețele: (010), (110), și (011), cu macle după (110) (*F. Kz.* XXII, 269 și *Bk.* III, 64). La *Almășel* deasemenea macle după (110), asociat cu galenă, chalcopyrită, blendă ș. a. (*Bk.* III, 64).

Bihor. Se găsesc la *Băița* admirabili cristali până la 4 mm. și prezentând numeroase fețe (M. Löw citează 35 forme), printre care:(010), (111), (041), (021), (011), (012), (031), (102), (100), (112), (110), (130), (001), (051), (121), (131) (023), etc. aparținând la 5 tipuri; deasemenea prezintă macle după (110), (113), (001); asociat cu wulfenit și malachit (*Z.* I, 101 și *F. Kz.* XXXVIII, 215). La *Dolea* (*Z.* II, 90).

Severin. V. Stanciu a studiat cerusitele dela *Rusca-Montană*, fixând 4 tipuri cu numeroase fețe, între care: (010), (110), (021), (130), (111), (100), (012), (061), (041), etc.; prezintă și macle întreite după (110). Cristalii sunt gălbii cu o nuanță verzue (inclus. de pyromorphit) (*Z.* I, 101 și *M. G. M.* I, 91).

Caraș. La *Dognecea* se găsesc cristali cu numeroase fețe, cari după *V. Stanciu* aparțin la 3 tipuri, cu fețe de (110), (111), (021), (010), (100), (130), (112), (102), (023), (041), (001), (221), (011), etc. și macle după (110); cristalii sunt suri și sunt împreună cu galenă și pyrită (*M. G. M.* I, 90 și *Z.* I, 101). Se mai găsesc mici cristali la *Sasca* cu wulfenit și galenă (*Z.* I, 101 și *Bk.* III, 64); iar la *Moldova-Nouă* cu malachit și azurit (*Z.* I, 101).

Timiș-Torontal. Colecția dela Naturhistorisches Hofmuseum din Viena posedă cerusit dela *Moravița*.

www.digibuc.ro

SIDEROZĂ, Fe CO_3

Fer spathique, sidérose: fr. — Siderite, Spathic Iron: engl. — Eisenspath, Sphaerosiderit: germ.

Sistemul cristalin: romboedric.

V. *P. P.*, pg. 54.

Câmpulung. Se găsește la *Cârlibaba* cu cvarț, galenă și blendă în micașist; deasemenea în muntele *Iedul* și *Țapul* cu galenă, iar la *Ostra* și *Gemenea* cu chalcopyrită. Sub formă sferolitică la *Bucșoaia*, *Câmpulung* și *Sadova* (*Z.* I, 408). In filoanele din galeriile dela *Fundul-Moldovei* (*Z.* II, 296 și *Bk.* III, 230).

Tulcea. Intr'un filon de cvarț la *Cârjilari* (*A. I. G.* V, 364).

Maramureș. Impreună cu cvarțul și calcitul în serpentina și micașistul argilos dela *Petrova* (*Z.* II, 297).

Someș. Un zăcământ puternic de siderază se află în micașistul dela *Răzoare* (*Z.* I, 411). Se mai găsește la *Păduroiu* și *Târgul-Lăpuș* împreună cu pyrită și chalcopyrită (*F. Kz.* XXV, 156 și *Z.* II, 297).

Turda. In galeriile dela *Rimetea* (*Z.* I, 411).

Odorheiu. La *Biborțeni*, *Filia* și *Vărghiș* (*Bk.* III, 231).

Târnava-Mare. In tufurile augit-andezitice dela *Copșa-Mică* (*F. Kz.* XXII, 216); apoi la *Racoșul de Jos* (*Z.* I, 411).

Trei-Scaune. In grezia dela *Covasna* se află un zăcământ bogat de siderază sferolitică (*Z.* II, 297); apoi la *Bodoș* (*Bk.* III, 231).

Huniedoara. Se găsește la *Secărâmb* (*F. Kz.* XXII, 216); un zăcământ puternic, gros de 150 m., împreună cu limonit, este cel dela *Ghelar* (*Z.* I, 411); împreună cu limonitul, malachitul, azuritul și hematitul se găsește la *Vârful Dosului* (*F. Kz.* XXXVIII, 430). La *Poiana-Ruscăi* zăcământul e de 40 km. lungime și până la 150 m. grosime; se exploatează la *Ghelar*, la *Telincul de Jos* și *Plosca*, unde există exploatări de siderază și oxizi de fier din timpul Romanilor (*F. Kz.* XLVII, 475); la *Luncani* (*id.* 476); se exploatează și la *Arănieș* (*S. M. R.* 1923, 144).

Satul-Mare. La *Baia-Sprie* cristali frumoși, strălucitori, galbeni-cenușii pănăla roș-bruni, asociați cu blendă, pyrită și baritină; conține Mn O 28.35%, așă că ar corespunde formulei 6 Fe CO_3 + Mn CO_3 (*Z.* II, 297 și *Bk.* III, 230). La *Cavnic* e stalactitic, cu formula 7 Fe CO_3 + 5 Mn CO_3 (*Bk.* III, 230). Se mai găsește la *Baia-Mare* (*F. Kz.* XXV, 255).

www.digibuc.ro

Bihor. Se găsesc romboedri mari și frumoși în druse la *Băița (Z.* I, 410).

Severin. In druse și lentile la *Teregova*, asociat cu pyrită, chalcopyrită, galenă, talc și cvarț; apoi în micașistul dela *Rusca-Montană* cu magnetit și conține ceva talc *(Z.* I, 405 și 516). Se mai găsește la *Topusco (Z.* II, 295). La *Nădrag* este capătul de W. al puternicului zăcământ din *Poiana-Ruscă (F. Kz.* XLVII, 476).

Caraș. Ca sphaerosiderit în liasul dela *Steierdorf (Z.* I, 411). Impreună cu pyrită, limonit, feldspath și cvarț în galeriile dela *Dognecea (Z. Kz*, XLI, 616).

ANKERIT, *(dolomie feriferă până la* $Ca\ CO_3 + Fe\ CO_3$*)*

Ankérite: fr. și engl. — Ankerit: germ.

Sistemul cristalin: romboedric.

Tulcea. La *Camena* în șisturile carbonifere *(D. C.* 23).

Someș. Ca mici cristali, în druse, pe cvarț și ametist, la *Tg.-Lăpuș*, împreună cu aur, pyrită, galenă, blendă *(Z.* I, 18).

Bihor. Ca agregate grăunțoase, la *Teleac (Bk.* III, 13).

Caraș. La *Bogodinți (Z.* I, 17). Colecția din Naturhistorisches Hofmuseum din Viena posedă ankerit dela *Dognecea* și dela *Sasca*.

DIALLOGIT, $Mn\ CO_3$

Diallogite: fr. — Carbonate of Manganese: engl. — Rhodochrosite, Manganspath, Himbeerspath: germ.

Sistemul cristalin: romboedric

V. *P. P.*, pg. 55.

Câmpulung. In munții *Oița*, *Aurata* și *Arșița* dela *Iacobeni*; apoi la *Vatra* și *Șarul Dornei*; deasemenea la *Ciocănești* în *Mestecăniș*, roz-roș frumos, sau gălbui, împreună cu hausmannit și psilomelan *(Z.* I, 377). *M. Savul* a studiat un diallogit cu rodonit de sub muntele *Pietrele-Arse* în *Șarul-Dornei*, într'un cvarțșist negru, găsind în partea insol.: 18.16% Si O_2, 11.41% Mn O; iar în partea sol.: 37.90% Mn O; apoi mici cantități de Fe O, Ca O, Mg O și $Al_2\ O_3$ *(A. S. I.* XV, 150). Colecția laborat. de Mineralogie al Univ. din Iași posedă diallogit dela *Rarău*.

Neamț. Se găsește pe pârâul *Balaban*, la *Holdița (R. I. G.* 1912, XLIX.

www.digibuc.ro

Năsăud. La *Rodna* pe galenă și blendă, în calcare și cloritșisturi *(Z.* I, 378).

Someș. La *Fizeșiul Gherlei* împreună cu gips, cvarț și pyrită *(Z.* I, 378). Se mai găsește la *Răzoare* cuprinzând 93.5% Mn CO_3 *(Z.* II, 274).

Turda. Se găsesc la *Baia de Arieș* cristali cu fețe de $(10\bar{1}1)$ și $(01\bar{1}1)$ în druse sau reniform sau pisolitic, cu textură zonară concentrică; e roz-roș și în asociație cu cvarț, arsenic, realgar, auripigment, blendă, braunspath, etc. *(Z.* I, 378).

Alba. La *Roșia-Montană*, roz-roș în masă, cu admirabilă structură sferoidală, asociat cu rodonit, chalcopyrită, cvarț și calcedonie.

Huniedoara. Se găsește la *Secărâmb* asociat cu alte minerale, ca produs secundar în dacit și amfibolandezit *(F. Kz.* XXII, 216; *Ik.* 139; *Z.* II, 274 și *Bk.* III, 215). Se mai găsește la *Boița (Z.* I, 378).

Satul-Mare. Se găsesc la *Cavnic* cristali cu fețe de $(10\bar{1}1)$, $(01\bar{1}1)$, $(01\bar{1}2)$, $(02\bar{1}1)$ în druse cu dolomit, fahlerz, pyrită, chalcopyrită, blendă și cvarț *(Z.* I, 377; *Z.* II, 273 și *Bk.* III, 215). La *Baia-Sprie* împreună cu andorit, stibină, cvarț, blendă și baritină *(F. Kz.* XXV, 258).

MANGANOCALCIT. *(Varietate de diallogit cu 10—18% Ca CO_3 și 3% Fe CO_3)*

Huniedoara. In filoanele dela *Secărâmb (Ik.* 160).

Caraș. Se găsește asociat cu calcitul la *Dognecea (Z.* II, 198). Colecția din Naturhistorisches Hofmuseum din Viena posedă manganocalcit dela *Sasca.*

Timiș-Torontal. La *Moravița (Z.* II, 198).

BRAUNSPATH. *(Dolomie magneziferă și feriferă)*

Satul-Mare. Se găsește la *Cavnic* în asociația carbonaților de mangan, calciu și fer *(F. Kz.* XXVI, 312).

PONIT. *(5 Mn CO_3. Fe CO_3)*

V. C. Butureanu numește *ponit* un tip nou de carbonat, descoperit în regiunea *Broșteni*, jud. *Neamț*, pe care analizându-l a găsit:

www.digibuc.ro

30.5—31% CO_2, 18.9—19.71%, insolubil (rodonit), 2.25—8.4% Fe O, 38.30—42% Mn O și mici cantități de $Al_2 O_3$, Ca O și Mg O *(V. B.* 112—117).

Câmpulung. La muntele *Rusului* e roz-cenușiu, asociat cu magnetit, pyrită și asbest secundar; analiza lui *M. Savul* arată $Fe_2 O_3$ 12.61% și Mn O 52.09% *(V. B.* 116 și *A. S. I.* XII, 152).

Neamț. Se găsește la *Pârâul lui Balaban* de coloare roz-cenușie (8.4% Fe O și 38.3% Mn O); apoi la *Dealul Fierului* (4.25% Fe O și 41.9% Mn O); pe pârâul *Borca* (Fe O 4.25% și Mn O, 42%) *(V. B.* 112—117).

LIUBLINIT

Tulcea. In dealul *Pietrosu* și în șisturile argiloase și cvarțoase dela *Cataloi (A. I. G.* V, 384).

www.digibuc.ro

SUPLIMENT

la fascicola I-a

PYRITĂ

Câmpulung. In muntele *Rusului (A. S. I.* XII, 153).

Tulcea. Se găsesc la *Picineaga* cubi de pyrită alterată cu dimensiuni până la 1 cm., în rocile verzi *(D. C.* 28), apoi la *Camena* în porfirele cvarțifere *(D. C.* 61).

MARCASSITĂ

Someș. La *Curtuiuș (F. Kz.* XXII, 217).

www.digibuc.ro

www.digibuc.ro